

Referentiekader Regionaal crisisplan

Nederlands Instituut Publieke Veiligheid
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
Kemperbergerweg 783, Arnhem
www.nipv.nl
info@nipv.nl
026 355 24 00

Colofon

Ondanks de aan de samenstelling van de tekst bestede zorg kan de samensteller geen aansprakelijkheid aanvaarden voor schade ontstaan door eventuele fouten c.q. onvolkomenheden in deze handreiking.

Om deze publicatie te kunnen blijven ontwikkelen en verbeteren, ontvangen wij graag commentaar en suggesties ter verbetering. Vragen of opmerkingen kunt u sturen naar info@nipv.nl, onder vermelding van Referentiekader Regionaal Crisisplan.

Een handreiking is een publicatie die de status heeft van een adviserend document. In een handreiking wordt organisatie- en/of toepassingsgerichte methodiek vastgelegd. Het gaat daarbij om leerervaringen en leerpunten, best practices, deskundigen-, beleids- en uitvoeringsadviezen.

© Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV), 2016/2026

Auteur(s)	Herman van Hijum, Hans Groot Kormelink en Bas Koppes
Opdrachtgever	Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio
Datum	14 november 2025
Status	Handreiking
Versie	maart 2026
Foto's	NIPV

Wij hechten veel belang aan kennisdeling. Delen uit deze publicatie mogen dan ook worden overgenomen op voorwaarde van bronvermelding.

Het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid is bij wet vastgelegd onder de naam Instituut Fysieke Veiligheid.

Inhoud

	Inleiding	4
	Deel I	6
1	Referentiekader Regionaal Crisisplan 2016	7
1.1	Uitgangspunten Referentiekader Regionaal Crisisplan	7
1.2	Calamiteitencoördinatie (meldkamer)	9
1.3	Commando Plaats Incident (CoPI)	10
1.4	Regionaal Operationeel Team (ROT)	11
1.5	Gemeentelijk Beleidsteam (GBT)	12
1.6	Regionaal Beleidsteam (RBT)	13
	Deel II	15
2	Referentiekader Regionaal Crisisplan	16
	Referenties Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie	16
2.1	Inleiding en leeswijzer	16
2.2	Gemeentelijke taken	20
2.3	Referenties sectie Crisiscommunicatie	22
2.4	Referenties sectie Bevolkingszorg	23
2.5	Referenties opvang en verzorging (Publieke zorg)	24
2.6	Referenties preparatie nafase	25
2.7	Referenties informeren verwanten van slachtoffers	27
2.8	Referenties coördineren registreren slachtoffers en schade(gevallen)	28
2.9	Referenties informatiemanagement	30
2.10	Referenties ondersteuning	31
3	Referentiekader Regionaal Crisisplan	32
	Referenties Brandweezorg	32
3.1	Voorwoord	32
3.2	Referenties sectie Brandweezorg	34
3.3	Referenties taakorganisatie bron- en emissiebestrijding	35
3.4	Referenties taakorganisatie grootschalige redding	36
3.5	Referenties taakorganisatie grootschalige ontsmetting	37
3.6	Referenties taakorganisatie informatie	38
3.7	Referenties taakorganisatie ondersteuning	39
4	Referentiekader Regionaal Crisisplan	41
	Referenties Geneeskundige zorg	41
4.1	Voorwoord	41

4.2	Referenties sectie Geneeskundige zorg	43
4.3	Referenties taakorganisatie acute gezondheidszorg	44
4.4	Referenties taakorganisatie publieke gezondheidszorg	45
4.5	Referenties taakorganisatie informatie	46
4.6	Referenties taakorganisatie ondersteuning	47
5	Referentiekader Regionaal Crisisplan	50
	Referenties Politiezorg	50
5.1	Voorwoord	50
5.2	Referenties Sectie Politiezorg	51
5.3	Referenties taakorganisatie mobiliteit	53
5.4	Referenties taakorganisatie ordehandhaving	54
5.5	Referenties taakorganisatie bewaken & beveiligen	55
5.6	Referenties taakorganisatie opsporing	56
5.7	Referenties taakorganisatie interventie	58
5.8	Referenties taakorganisatie informatie	59
5.9	Referenties taakorganisatie ondersteuning	60
	Addendum	62
	Literatuurlijst	66
	Bijlage I Begrippenlijst	69

Inleiding

Wettelijk wordt voorgeschreven dat elke veiligheidsregio de werkwijze rond samenwerking tussen de bij een ramp of crisis¹ betrokken partijen vastlegt in het regionaal crisisplan. Om de uitvoeringspraktijk bij het beschrijven van een regionaal crisisplan te versterken is in 2009, in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het Referentiekader Regionaal Crisisplan ontwikkeld. Dit referentiekader is een beleidsadvies en beoogt bij te dragen aan het verder versterken van het (eenduidig) inrichten, implementeren, borgen, leren en verbeteren van rampenbestrijding en crisisbeheersing² in elke veiligheidsregio.

Of dit huidige Referentiekader Regionaal Crisisplan een inhoudelijk advies of een norm is voor regionale planvorming, is afhankelijk van de autoriteit die het referentiekader vaststelt (Boogers, Brandsen & Tops, 2003).

- > Vaststelling door het Veiligheidsberaad, Raad van Directeuren Veiligheidsregio of managementraden, kan beschouwd worden als een uitvoeringsadvies aan de besturen van de 25 veiligheidsregio's. Voor wat betreft de doorwerking van een dergelijk advies is het zorgvuldigheidsbeginsel van belang. Besturen van de veiligheidsregio's kunnen beredeneerd afwijken van het referentiekader en een andere manier kiezen om aan de in de wet gestelde verplichtingen te voldoen.
- > Vaststelling van dit referentiekader door het bestuur van een veiligheidsregio³ kan beschouwd worden als een wetsinterpretatie. Afwijken van wetsinterpretaties is veel moeilijker dan afwijken van uitvoeringsadviezen. Toch is er ook hier enige ruimte: het gaat immers niet om wettelijke normen, maar om normering op basis van wetsinterpretaties die per definitie voor discussie vatbaar is.
- > Referenties die congruent zijn aan de Wvr en daarop gebaseerde besluiten/regelingen hebben kracht van wet.

Leeswijzer

Het Referentiekader Regionaal Crisisplan 2016 beslaat twee delen en een addendum. Deel I schetst de systematiek van de lokale en regionale rampenbestrijding en crisisbeheersing die het uitgangspunt vormt voor het beschrijven van referenties (functie, vorm en basisvereisten) voor het inrichten van de zogenoemde hoofdstructuur: calamiteitencoördinatie (meldkamer), Commando Plaats Incident, Regionaal Operationeel Team, Gemeentelijk en Regionaal Beleidsteam. Daarnaast wordt in deel I kort stilgestaan bij de beoogde flexibilisering van de gecoördineerde regionale incidentbestrijdingsprocedure (GRIP), conform de aanbevelingen

¹ Een ramp betreft de (dreigende) aantasting van het vitale belang 'openbare veiligheid'; een ramp is in die zin altijd een crisis, maar een crisis is niet altijd een ramp.

² Crisisbeheersing heeft vanuit het perspectief van de veiligheidsregio betrekking op de (dreigende) aantasting van de openbare orde.

³ Bijvoorbeeld via het Regionaal Beleidsplan.

van de Evaluatiecommissie Wet veiligheidsregio's (Commissie Hoekstra, 2013) en het rapport *De flexibiliteit van GRIP* (Van Duin & Wijkhuis, 2015). Het tweede deel bevat de geactualiseerde referenties voor het (eenduidig) inrichten van de secties, Brandweerzorg, Geneeskundige zorg, Politiezorg en de in 2025 op basis van het *Uniform Kwaliteitsniveau Bevolkingszorg* (UKB) gemoderniseerde referentie voor de secties Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie. Het referentiekader beschrijft niet de personele structuur (wie welke functie c.q. rol bemenst). In het addendum worden aanbevelingen gegeven voor het verder versterken van de crisisorganisatie.

In bijlage I is een begrippenlijst opgenomen die niet los kan worden gezien van de in deel I en II uitgewerkte referenties. Nevendoel van de begrippenlijst is het, ten behoeve van de leesbaarheid, zoveel als mogelijk reduceren van voetnoten. Voor de beschrijving van bovenregionale en nationale structuren voor crisisbesluitvorming wordt verwezen naar het *Nationaal handboek crisisbesluitvorming* (2016).

Met de delen I, II en het addendum heeft het projectteam actualisatie referentiekader regionaal cisisplan invulling gegeven aan haar opdracht. Het projectteam heeft met plezier daaraan gewerkt en hoopt dat dit referentiekader bijdraagt aan het verder versterken van (boven)lokaal crisismanagement!

Deel I

1 Referentiekader Regionaal Crisisplan 2016

1.1 Uitgangspunten Referentiekader Regionaal Crisisplan

- > De taak van de overheid is het beschermen van vitale belangen van de samenleving. Die belangen hebben vanuit juridisch perspectief⁴⁴ betrekking op de internationale rechtsorde, nationale rechtsorde, openbare veiligheid en economische veiligheid. De (dreigende) aantasting van een of meer van deze vitale belangen kan door het daartoe bevoegde gezag worden gekwalificeerd als een ramp of crisis. Vanuit juridisch perspectief is er sprake van een ramp of crisis, als het daartoe bevoegde gezag die gebeurtenis als zodanig kwalificeert met het oog op besluitvorming. Voor overheidsgezag betekent dat de uitoefening van (nood)bevoegdheden, die wordt begrensd door de volgende twee beginselen.
 - Proportionaliteitsbeginsel: er dient sprake te zijn van een (dreigende) aantasting van een of meer vitale belangen van de samenleving.
 - Subsidiariteitsbeginsel: normale bevoegdheden/structuren zijn niet toereikend voor het voorkomen van die (dreigende) aantasting, dan wel het beheersen of herstellen van de gevolgen daarvan.
- > Binnen het stelsel van rampenbestrijding en crisisbeheersing worden twee soorten (bestuurlijke) ketens onderscheiden.
 - De functionele ketens hebben betrekking op (> 40) beleidsterreinen zoals: infectieziektebestrijding, justitie en terrorisme, schaarste, drinkwater en voedsel, energie, transport, financiën, telecommunicatie en media, onderwijs en cultureel erfgoed. Deze beleidsterreinen raken aan zogenoemde vitale sectoren, en verstoring daarvan kan leiden tot maatschappelijke ontwrichting. Het gezag binnen functionele ketens is over het algemeen belegd bij vakministers of gedeconcentreerd (onder andere bij zogenoemde rijksheren).
 - De algemene keten betreft de beleidsterreinen openbare orde (element van het vitale belang nationale rechtsorde) en openbare veiligheid c.q. de generieke rampenbestrijding. Het gezag binnen de algemene keten is belegd bij de burgemeester óf bij de voorzitter veiligheidsregio.
- > Voor het bevorderen van een doelmatige rampenbestrijding en crisisbeheersing zijn binnen de algemene keten 25 veiligheidsregio's ingesteld. Een van de taken van deze, op basis van een gemeenschappelijke regeling ingestelde, openbare lichamen is het organiseren van de rampenbestrijding en crisisbeheersing: "het geheel van maatregelen en voorzieningen, met inbegrip van de voorbereiding daarop, dat het bestuur van de veiligheidsregio treft met het oog op een ramp of crisis, het voorkomen van een ramp of

⁴⁴ Vanuit beleidsperspectief: territoriale-, economische-, ecologische- en fysieke veiligheid, sociaal-politieke stabiliteit en cultureel erfgoed. Deze beleidsindeling komt beschouwt vanuit staatsnoodrecht geen betekenis toe. De beleidsindeling wordt onder meer gebruikt voor het duiden van impactcriteria ten behoeve van het nationaal veiligheidsprofiel en regionaal risicoprofiel.

crisis en het beperken van de schadelijke gevolgen van een ramp of crisis”.

- > De bestuurlijke en operationele besluitvormingsstructuur bij rampen/crises van ‘meer dan plaatselijke betekenis’⁵ is dwingend voorgeschreven: Regionaal Beleidsteam (RBT) + Regionaal Operationeel Team (ROT).
- > Waar de voorzitter verplicht is een regionaal operationeel leider (ROL) aan te wijzen, is de burgemeester dat niet. De op de bevelsbevoegdheid van de burgemeester c.q. voorzitter veiligheidsregio gebaseerde aanwijzing van de ROL doorbreekt de normale verhouding tussen de burgemeester c.q. voorzitter veiligheidsregio en operationele diensten. Dat de operationele diensten een eigen verantwoordelijkheid hebben en houden doet niets af aan het uitgangspunt dat die diensten bij de aanwijzing van een ROL fungeren onder de paraplu van die ‘algemene operationele leiding’.
- > Conform de filosofie van het knoppenmodel⁶ zijn meerdere varianten denkbaar in bestuurlijke en operationele leiding en coördinatie, tot het moment dat de voorzitter van de veiligheidsregio een RBT bijeenroept:
 - *Het getroffen c.q. bedreigde gebied is gelegen binnen één gemeente:* de burgemeester voert de bestuurlijke leiding op de beleidsterreinen openbare orde en openbare veiligheid. De burgemeester kan een Gemeentelijk Beleidsteam (GBT) bijeenroepen voor bestuurlijke coördinatie bij samenloop met andere beleidsterreinen (functionele ketens). Het geven van bevelen aan operationele diensten vindt direct óf via de door de burgemeester aangewezen ROL plaats. De ROL neemt daartoe deel aan de vergaderingen van het GBT.
 - *Het getroffen c.q. bedreigde gebied is gemeentegrensoverschrijdend:* de direct betrokken burgemeesters voeren de bestuurlijke coördinatie op de beleidsterreinen openbare orde en openbare veiligheid in het getroffen/bedreigde gebied, zonder daarbij in elkaars (nood)bevoegdheden te treden. De burgemeesters kunnen een GBT bijeenroepen voor die bestuurlijke coördinatie binnen de algemene keten, én de bestuurlijke coördinatie tussen die burgemeesters en gezagsdragers op andere beleidsterreinen (functionele ketens). Het geven van bevelen aan operationele diensten vindt direct óf via de door de gezamenlijke burgemeesters aangewezen ROL plaats. De ROL neemt daartoe deel aan de vergaderingen van het GBT.
- > Zodra de voorzitter van de veiligheidsregio een RBT bijeenroept, is van rechtswege sprake van bestuurlijke leiding door de voorzitter van de veiligheidsregio op de beleidsterreinen openbare orde en veiligheid, ongeacht of het getroffen c.q. bedreigde gebied wordt doorsneden door gemeentegrenzen. Het RBT is geen besluitvormend orgaan op de beleidsterreinen openbare orde en veiligheid, maar een adviesorgaan. Daarnaast is binnen het RBT sprake van bestuurlijke coördinatie tussen de voorzitter en gezagsdragers op andere beleidsterreinen (functionele ketens). Het geven van bevelen aan operationele diensten vindt bij opschaling naar een RBT *altijd* plaats via de door de voorzitter veiligheidsregio aangewezen ROL. De ROL neemt daartoe deel aan de vergaderingen van het RBT.
- > Het referentiekader dient voldoende flexibiliteit te bieden voor lokaal/regionaal maatwerk. Afhankelijk van de gebeurtenis, is binnen elk van de daartoe – conform GRIP⁷ –

5 Hiervan is sprake als maatregelen niet langer op grond van een eigen afweging van de omstandigheden in elk van de betrokken gemeenten kunnen worden genomen. De maatregelen moeten worden genomen op grond van de beoordeling van de omstandigheden in het getroffen gebied zonder acht te slaan op de toevallige omstandigheid dat het gebied wordt doorsneden door gemeentegrenzen (Kamerstukken I 2009/10, 31117, C, p. 30).

6 In essentie: de organieke en functiestructuur volgt het werk, niet omgekeerd!

7 In het rapport De flexibiliteit van GRIP (Van Duin & Wijkhuis, 2015) wordt aanbevolen meer flexibiliteit te realiseren binnen de procedures voor grootschalige alarmering.

gealarmeerde organieke onderdelen van de regionale crisisorganisatie alleen sprake van medewerkers wier aanwezigheid binnen dat onderdeel in verband met de omstandigheden van belang is. Dat maakt maatwerk mogelijk in bestuurlijke en operationele opschaling of combinaties daarvan. Maar wat de (on)geplande organisatievorm van de lokale c.q. regionale crisisbesluitvormingsstructuur ook is:

- er is sprake van rolbewustzijn, rolacceptatie en roldiscipline bij elke medewerker;
- elke medewerker weet wie zijn direct leidinggevende is, en de span of control van elke leidinggevende is afgestemd op de onder verantwoordelijkheid van die leidinggevende te behalen bestuurlijke of operationele prestaties.

Hieronder worden op basis van de hierboven beschreven uitgangspunten de referenties beschreven voor de hoofdstructuur van de regionale crisisorganisatie.

1.2 Calamiteitencoördinatie (meldkamer)

Functie calamiteitencoördinatie

In situaties die voldoen aan – door het bestuur van de veiligheidsregio vastgestelde – criteria voor grootschalige alarmering, is binnen de meldkamer sprake van calamiteitencoördinatie. Calamiteitencoördinatie richt zich op het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van grootschalige alarmering en relevante meldkamerprocessen.

Vorm calamiteitencoördinatie⁸

- > Calamiteitencoördinator (CaCo).
- > Meldkamermedewerkers voor het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van:
 - meldkamerprocessen Brandweezorg
 - meldkamerprocessen Geneeskundige zorg
 - meldkamerprocessen Politiezorg
 - meldkamerprocessen op het terrein van grootschalige alarmering⁹
 - ondersteunende processen calamiteitencoördinatie.¹⁰
- > Functionarissen wier aanwezigheid in verband met de omstandigheden van belang is.

Basisvereisten calamiteitencoördinatie

- > Door het bestuur van de veiligheidsregio zijn criteria vastgesteld voor grootschalige alarmering door de meldkamer.
- > Door of namens het daartoe bevoegde gezag is het competentieprofiel van de CaCo vastgesteld.
- > Door of namens het daartoe bevoegde gezag zijn criteria vastgesteld ten behoeve van (de)alarmering van bepaalde (kern)functies ten behoeve van calamiteitencoördinatie

⁸ De feitelijke bemensing van de in de opsomming weergegeven functies hangt af van de te behalen prestaties op het terrein van calamiteitencoördinatie

⁹ Van alle onderdelen van de hoofdstructuur (waaronder de sectie Bevolkingszorg) en relevante crisispartners.

¹⁰ Te denken valt aan informatie- en resource management, adviseurs met een specifieke expertise en de liaisonfunctie met andere meldkamers binnen de algemene en functionele ketens.

- vanuit daartoe in te richten resourcepools.¹¹
- > De CaCo draagt zorg voor het startbeeld, conform artikel 2.2.4. van het Besluit veiligheidsregio's.

1.3 Commando Plaats Incident (CoPI)

Functie CoPI

- > Leiding en coördinatie op de plaats van het incident onder verantwoordelijkheid van de burgemeester(s) of de ROL. Men richt zich op (het voorbereiden van de) te behalen operationele prestaties op het terrein van de openbare orde en veiligheid, die vanaf de plaats van het incident kunnen worden overzien en aangestuurd.
- > Het CoPI stemt af met andere betrokken partijen en adviseert de burgemeester(s) of ROL over de te behalen operationele prestaties.
- > De leider CoPI draagt zorg voor het bijhouden van het 'eigen' of totaalbeeld, conform paragraaf 4 van het Besluit veiligheidsregio's.

Vorm CoPI¹²

- > Leider CoPI.¹³
- > Officieren van dienst (OvD) van de direct betrokken operationele disciplines.
- > Communicatieadviseur CoPI¹⁴
- > Ondersteuning CoPI:
 - Informatiemanagement CoPI¹⁵
 - Resource management CoPI.¹⁶
- > Functionarissen wier aanwezigheid in verband met de omstandigheden van belang is.¹⁷

Basisvereisten CoPI

- > Binnen het CoPI is alleen sprake van medewerkers wier aanwezigheid binnen dat onderdeel in verband met de omstandigheden van belang is.
- > Door of namens het daartoe bevoegde gezag zijn competentieprofielen van functionarissen die werkzaam (kunnen) zijn binnen een CoPI vastgesteld.
- > Door of namens het daartoe bevoegde gezag zijn criteria vastgesteld ten behoeve van (de)alarmering c.q. bemensing van bepaalde (kern)functies binnen het CoPI vanuit

11 Dit kunnen zowel lokale, regionale of bovenregionale pools zijn voor het bemensen van die (kern)functies. Voorwaarde is dat bereikbare en beschikbare medewerkers binnen die pools zijn aangewezen door het daartoe bevoegde gezag, op basis van eerder of via (aanvullend) opleiden en oefenen verkregen kennis.

12 De feitelijke bemensing van de in de opsomming weergegeven functies hangt af van de te behalen prestaties op de plaats van het incident.

13 Het CoPI is een coördinerend gremium. De leider CoPI geeft leiding aan het besluitvormingsproces binnen dit onderdeel van de hoofdstructuur.

14 Deze voorziening is onderdeel van het communicatienetwerk binnen de regionale crisisorganisatie.

15 Zie ook Referentiekader netcentrische crisisbeheersing (2014).

16 Zie ook Crisisplan Veiligheidsregio 'X', deel II multidisciplinair resource management proces, werkplaats resource management (2013) en de ontwikkeling rond de vraagregisseur.

17 Zoals adviseurs met een specifieke expertise, waaronder begrepen een veiligheidsadviseur voor het adviseren van de leider CoPI over de risico's voor hulpverleners bij de bestrijding van het incident en de opvang en (na)zorg voor hulpverleners.

daartoe ingerichte resourcepools.¹⁸

1.4 Regionaal Operationeel Team (ROT)

Functie ROT

- > Operationele coördinatie onder leiding van de daartoe aangewezen ROL en binnen de door de burgemeester(s) of voorzitter veiligheidsregio aan die operationele leiding gestelde grenzen. Het ROT richt zich op (de voorbereiding op) het behalen van operationele prestaties op het terrein van de openbare orde en veiligheid die niet kunnen worden overzien en aangestuurd vanaf de plaats van het incident, of er is geen plaats incident.
- > Het ROT stemt af met andere betrokken partijen en adviseert het bestuur over de te behalen operationele prestaties.
- > De ROL draagt zorg voor het bijhouden van het totaalbeeld, conform paragraaf 4 van het Besluit veiligheidsregio's.

¹⁸ Dit kunnen zowel lokale, regionale of bovenregionale pools zijn voor het bemensen van die (kern)functies. Voorwaarde is dat bereikbare en beschikbare medewerkers binnen die pools zijn aangewezen door het daartoe bevoegd gezag, op basis van eerder of via (aanvullend) opleiden en oefenen verkregen kennis.

Vorm ROT¹⁹

- > ROL.
- > AC-en van de direct betrokken operationele disciplines.
- > Communicatieadviseur ROT²⁰
 - Informatiemanagement ROT²¹
 - Resource management ROT.²²
- > Functionarissen wier aanwezigheid in verband met de omstandigheden van belang is.²³

Basisvereisten ROT

- > Binnen het ROT is alleen sprake van medewerkers wier aanwezigheid binnen dat onderdeel in verband met de omstandigheden van belang is.
- > Door of namens het bestuur van de veiligheidsregio zijn competentieprofielen van functionarissen die werkzaam (kunnen) zijn binnen het ROT vastgesteld.
- > Door of namens het daartoe bevoegde gezag zijn criteria vastgesteld ten behoeve van (de)alarmering van bepaalde (kern)functies binnen het ROT vanuit daartoe ingerichte resourcepools.²⁴

1.5 Gemeentelijk Beleidsteam (GBT)

Functie GBT

- > Bestuurlijke leiding en coördinatie²⁵ op de beleidsterreinen openbare orde en openbare veiligheid, tot het moment dat de voorzitter van de veiligheidsregio een RBT bijeenroept.
- > De GBT-leden uit de functionele ketens zijn gezagsdragers op hun eigen beleidsterreinen. In die zin is binnen het GBT ook sprake van bestuurlijke coördinatie tussen de algemene en functionele ketens.

Vorm GBT²⁶

- > Burgemeester(s) van de direct betrokken gemeente(n).
- > (Hoofd)officier van justitie.

19 De feitelijke bemensing van de in de opsomming weergegeven functies hangt af van de te behalen prestaties door het ROT.

20 Deze voorziening is onderdeel van het communicatienetwerk binnen de regionale crisisorganisatie. Zie ook deel II van dit referentiekader, paragraaf 2.3.

21 Zie ook: Referentiekader netcentrische crisisbeheersing (2014).

22 Zie ook: Crisisplan veiligheidsregio 'X', deel II multidisciplinair resource management proces, werkplaats resource management (2013) en de ontwikkeling rond de vraagregisseur.

23 Te denken valt aan leidinggevenden binnen andere sectoren, Regionaal Militair Operationeel Adviseur (voorheen de Officier Veiligheidsregio) en staffuncties op het terrein van verslaglegging, veiligheidscoördinatie, beleidsadviseurs en liaisonfunctie.

24 Dit kunnen zowel lokale, regionale of bovenregionale pools zijn voor het bemensen van die (kern)functies. Voorwaarde is dat bereikbare en beschikbare medewerkers binnen die pools zijn aangewezen door het daartoe bevoegd gezag, op basis van eerder of via (aanvullend) opleiden en oefenen verkregen kennis. De inzet vanuit pools vindt plaats op basis van vast te stellen criteria voor grootschalige alarmering.

25 Denkbaar is dat een (gemeentelijk) beleidsteam ook kan worden samengesteld voor een getroffen of bedreigd gebied dat doorsneden wordt door regiogrenzen.

26 De feitelijke bemensing van de in de opsomming weergegeven functies hangt af van de te behalen prestaties door het (gemeentelijk) beleidsteam

- > Andere direct betrokken crisispartners op bestuurlijk niveau.²⁷
- > ROL.²⁸
- > Communicatieadviseur GBT.²⁹
- > Ondersteuning GBT:
 - Informatiemanagement³⁰
 - Resource management.
- > Functionarissen wier aanwezigheid in verband met de omstandigheden van belang is.³¹

Basisvereisten GBT

- > Binnen het GBT is alleen sprake van medewerkers wier aanwezigheid binnen dat onderdeel in verband met de omstandigheden van belang is.
- > Door of namens het daartoe bevoegde gezag zijn criteria vastgesteld ten behoeve van (de)alarmering van bepaalde (kern)functies binnen het GBT.

1.6 Regionaal Beleidsteam (RBT)

Functie RBT

- > Advisering van de voorzitter veiligheidsregio op de beleidsterreinen openbare orde en openbare veiligheid bij een ramp/crisis van meer dan plaatselijke betekenis.
- > De RBT-leden uit de functionele ketens zijn gezagsdragers op hun eigen beleidsterreinen. In die zin is binnen het RBT ook sprake van bestuurlijke coördinatie tussen de algemene en functionele ketens.

Vorm RBT

- > Voorzitter veiligheidsregio.
- > Overige functies conform GBT:
 - Burgemeester(s) van de direct betrokken gemeente(n)
 - (Hoofd)officier van justitie
 - Andere direct betrokken crisispartners op bestuurlijk niveau³²
 - ROL.
- > Communicatieadviseur RBT.³³
- > Ondersteuning RBT:
 - > Informatiemanagement³⁴
 - > Resource management.
- > Functionarissen wier aanwezigheid in verband met de omstandigheden van belang is.³⁵

²⁷ Voorzitter(s) direct betrokken waterschap(pen) en zogenoemde rijksheren.

²⁸ Indien aangewezen. Indien niet aangewezen dan hebben de leidinggevendenden van de betrokken operationele diensten zitting in het GBT, conform het Besluit veiligheidsregio's.

²⁹ Deze voorziening is onderdeel van het communicatienetwerk binnen de regionale crisisorganisatie. Zie ook deel II van dit referentiekader, paragraaf 2.3.

³⁰ Zie ook: Referentiekader netcentrische crisisbeheersing (2014).

³¹ Te denken valt aan beleidsadviseurs van de direct betrokken operationele diensten.

³² Voorzitter direct betrokken waterschap en zogenoemde rijksheren.

³³ Deze voorziening is onderdeel van het communicatienetwerk binnen de regionale crisisorganisatie. Zie ook deel II van dit referentiekader, paragraaf 2.3.

³⁴ Zie ook Referentiekader netcentrische crisisbeheersing (2014).

³⁵ Te denken valt aan beleidsadviseurs van de direct betrokken operationele diensten.

Basisvereisten RBT

- > De voorzitter neemt – tenzij de vereiste spoed zich daartegen verzet – geen besluiten dan nadat hij/zij het RBT heeft geraadpleegd en geeft bevelen aan de ROL die hij/zij nodig acht in verband met de uitvoering van door hem/haar genomen besluiten. De ROL neemt daartoe – namens de direct betrokken operationele diensten – deel aan de vergaderingen van het RBT.³⁶
- > Binnen het RBT is alleen sprake van medewerkers wier aanwezigheid binnen dat onderdeel in verband met de omstandigheden van belang is.
- > Door of namens het daartoe bevoegde gezag zijn criteria vastgesteld ten behoeve van (de)alarmering van bepaalde (kern)functies binnen het RBT.

³⁶ Opschaling naar een RBT gaat altijd gepaard met opschaling naar een ROT, een dwingend voorgeschreven structuur conform artikel 39 Wet veiligheidsregio's.

Deel II

2 Referentiekader Regionaal Crisisplan

Referenties Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie

2.1 Inleiding en leeswijzer

Gemeenten hebben binnen de context van het regionaal crisisplan verschillende raakvlakken met incidentbestrijding, rampenbestrijding en crisisbeheersing. Deze taken zijn onder te verdelen in de meer algemene gemeentelijke taken en de meer specifieke taken die worden uitgevoerd onder de noemers Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie. Deze termen worden in dit hoofdstuk nader toegelicht. Daarna volgt een beschrijving van de algemene context van de gemeentelijke taken in de crisisbeheersing. Aansluitend wordt ingegaan op Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie, volgens de gehanteerde structuur van het referentiekader.

Terminologie

Gemeentelijke crisisbeheersing omvat alle opgeschaalde werkzaamheden van een gemeente ten tijde van een incident, ramp of crisis. Het betreft opgeschaald regulier werk. Het richt zich op de continuïteit van de eigen organisatie en de opschaling van de eigen werkzaamheden binnen een gemeente. Er zijn verschillende redenen te benoemen waarom er sprake kan zijn van gemeentelijke crisisbeheersing, zoals politieke crises, beleids crises of andere incidenten waarvoor het noodzakelijk is om de gemeentelijke organisatie op te schalen.

Bevolkingszorg en **Crisiscommunicatie** zijn een deel van de gemeentelijke taken die tijdens een incident, ramp of crisis binnen de hoofdstructuur van rampenbestrijding en crisisbeheersing worden uitgevoerd. Bevolkingszorg is gericht op het opvangen, verzorgen en ondersteunen van getroffen en betrokkenen; het voorbereiden van herstel en nazorg. Crisiscommunicatie is gericht op het uitvoeren van de communicatie richting getroffen en betrokkenen.

Tijdens grote ongevallen, rampen en flitscrises is Bevolkingszorg tevens het aanspreekpunt voor de andere hulpverleningsketens zoals brandweer, politie en GHOR voor de samenwerking met de betrokken gemeentelijke diensten. Bevolkingszorg is gericht op de acute fase, en daarom is het van belang dat voor de middellange (24-72 uur) en lange (>72

uur) termijn wordt afgestemd over de wijze waarop de gemeentelijke crisisbeheersing wordt vormgegeven tussen de getroffen gemeente(n) en Bevolkingszorg³⁷.

Het uitvoeren van de crisiscommunicatie is het communiceren met de getroffen en betrokkenen, waarbij wordt aangesloten op de behoefte van de samenleving.

Crisiscommunicatie is een wettelijk vastgestelde taak van de burgemeester of de voorzitter van de veiligheidsregio. Bij een daadwerkelijke ramp of crisis draagt de burgemeester de zorg dat de getroffen bevolking in zijn gemeente op de juiste wijze wordt geïnformeerd.

Uitgangspunten

De belangrijke innovaties uit de visies *Bevolkingszorg op Orde: de vrijblijvendheid voorbij* en *Bevolkingszorg op Orde 2.0* zijn verder ontwikkeld en inmiddels niet meer de blauwdruk voor de moderne invulling van de bevolkingszorgtaken. Het voornaamste traject dat hierbij een rol speelt is het *Uniform Kwaliteitsniveau Bevolkingszorg (UKB)*. Daarin is vastgesteld dat de uitgangspunten uit de eerdergenoemde visies nog steeds relevant zijn, maar wel enige modernisering kunnen gebruiken. De uitgangspunten zijn nu als volgt:

1. We rekenen erop dat de samenleving haar verantwoordelijkheid (ook) tijdens en na een crisis neemt.

Van iedereen die dat kan, wordt in Nederland steeds meer gevraagd verantwoordelijkheid te nemen voor zijn of haar eigen leven en naar eigen vermogen mee te doen aan de samenleving. Ook tijdens incidenten, crises en rampen wordt uitgegaan van een eigen verantwoordelijkheid van mensen.

2. Bevolkingszorg wordt afgestemd op de mate van zelf- en samenredzaamheid.

Een zelfredzame burger is iemand die zichzelf tijdens een crisis in veiligheid kan brengen en –indien nodig- zichzelf voor minimaal 72 uur kan redden. Velen zullen daarbij ook anderen helpen ditzelfde te doen. Zelf- en samenredzaamheid wordt waar nodig gestimuleerd. De aandacht van de crisisorganisatie zal zich daarom tijdens de crisis in de eerste plaats richten op mensen die door lichamelijke, geestelijke of andere omstandigheden niet of verminderd zelfredzaam zijn. De mate van zelfredzaamheid van de getroffen en kan per type incident of crisis verschillen.

3. Spontane hulp krijgt ruimte.

De overheid houdt rekening met en maakt gebruik van de spontane hulp uit de samenleving. Bij incidenten zijn er vaak burgers en bedrijven die spontaan hulp aanbieden, bijvoorbeeld door het bieden van eerste opvang of bij het opruimen van stranden na het omslaan van een containerschip. Bevolkingszorg laat burgers helpen, zolang zij nog niet volledig is opgeschaald of wanneer er sprake is van onvoldoende capaciteit. Bevolkingszorg accepteert waar mogelijk specialistisch hulpaanbod van burgers. Per situatie wordt vervolgens bepaald welke rol hier het beste past: loslaten, ondersteunen, stimuleren, regisseren of reguleren.³⁸

4. We bereiden ons voor op redelijkerwijs te verwachten crises.

De crisisorganisatie kan niet overal op voorbereid zijn. Er zijn immers grenzen aan de hulpverleningscapaciteit, zeker daar waar het om de eerste uren van een acute crisis gaat. Het risicoprofiel van de veiligheidsregio en het stimuleren van zelfredzaamheid geven richting aan het soort incidenten, rampen en crises waarop wordt voorbereid. Dat

³⁷ Een langer durende situatie laat zich niet vatten in een vast tijdsvenster, maar is situationeel. Uitgangspunt is dat er al in een vroeg stadium wordt nagedacht over aflossing en overname door de incidentgemeente(n). Deze coördinatie wordt bij voorkeur belegd bij de Algemeen Commandant Bevolkingszorg, al dan niet in overleg en afstemming met de wettelijk Coördinerend Functionaris of een gemeentesecretaris (op piket).

³⁸ De kennispublicatie 'Aansprakelijkheid bij burgerhulpverlening' van het NIPV (november 2018) bevat specifieke voorbeelden van aansprakelijkheid en financiële dekking bij burgerhulpverlening.

betekent vanzelfsprekend dat, mocht er sprake zijn van een crisissituatie waarbij niet-voorbereide zorg geleverd moet worden, deze 'restzorg' op basis van improvisatie zal moeten plaatsvinden.

5. Eindverantwoordelijk, maar niet per se zelf uitvoeren.

De gemeenten zijn eindverantwoordelijk, maar dit betekent niet automatisch dat zij ook uitvoering dienen te geven aan alle bevolkingszorgtaken. Daar waar andere partijen (derden) beter geëquipeerd zijn voor een taak, heeft het de voorkeur om de taak bij deze partij te beleggen. Denk aan Stichting Salvage, die hulp bij schades kan coördineren, of een dierenambulance om huisdieren op te vangen.

Organisatorische randvoorwaarden

De organisatie van Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie vraagt om duidelijke randvoorwaarden. Deze randvoorwaarden geven richting aan de wijze waarop de organisatie wordt ingericht, aangestuurd en verder wordt ontwikkeld. Ze vormen samen het fundament voor een flexibele en kwalitatief sterke crisisorganisatie, die kan inspelen op uiteenlopende omstandigheden en goed samenwerkt binnen het bredere netwerk van gemeentelijke en maatschappelijke partners.

De Coördinerend Functionaris

Het Algemeen Bestuur van de veiligheidsregio, bestaande uit de burgemeesters van de inliggende gemeenten, wijst conform de wet een Coördinerend Functionaris aan. Deze functionaris is belast met de coördinatie van de maatregelen en voorzieningen die de gemeenten treffen met het oog op een ramp of crisis. Het gaat dus nadrukkelijk om het zorgen voor samenhang en afstemming, zodat gemeenten hun taken kunnen uitvoeren; de verantwoordelijkheid voor de uitvoering ligt bij de gemeenten zelf.

De Coördinerend Functionaris ziet erop toe dat de gemeenten in staat zijn de zes vastgestelde taken van Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie te realiseren, zoals opgenomen in de wetgeving:

- > het uitvoeren van crisiscommunicatie
- > het voorzien in opvang en verzorging van de bevolking
- > het voorbereiden van de nafase ten behoeve van de getroffen gemeente(n)
- > het coördineren van het informeren van verwanten van slachtoffers
- > het adviseren van het regionaal operationeel team (ROT)
- > het coördineren van de registratie van slachtoffers en schade(gevallen) ten behoeve van bovengenoemde taken

Deze taken zijn ondergebracht in twee hoofdlijnen:

1. Crisiscommunicatie
2. De taken gericht op het beschermen en ondersteunen van de bevolking en het voorbereiden van herstel

De verantwoordelijkheid voor deze hoofdlijnen is belegd bij twee functionarissen: het Hoofd Crisiscommunicatie (HCC) en de Algemeen Commandant Bevolkingszorg (AC-Bz).

Tijdens de warme fase (incidenten, rampen en crises) zijn er afspraken over de inrichting van dit deel van de crisisorganisatie. In de koude fase hebben de Coördinerend Functionarissen ruimte om de organisatie regionaal vorm te geven. Daarbij gaat het vooral

om het organiseren, beschikbaar en vakbekwaam houden van functionarissen die namens de gemeenten uitvoering geven aan de taken van Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie.

Wat je vaker doet, doe je vaker goed.

Bevolkingszorgtaken worden vaak uitgevoerd door gemeentelijke medewerkers die niet altijd ervaring hebben met crisisteam, het werken onder druk of het werken in een commandostructuur. Een compacte organisatie met goed toegeruste functionarissen maakt het mogelijk hen gericht op te leiden en ervaring te laten opdoen. Collega-hulpdiensten moeten kunnen rekenen op vakbekwame teamleden; daarom gelden functie-eisen en wordt voor kernfuncties een proeve van bekwaamheid afgelegd. Regio's investeren in het borgen van kennis en het versterken van de vakbekwaamheid.

Aansturing en coördinatie door een compacte, flexibel inzetbare groep functionarissen

Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie zijn primair gemeentelijke verantwoordelijkheden en werken op regionale schaal samen binnen het gebied van de veiligheidsregio's. Door te werken met goed opgeleide functionarissen ontstaat een compacte en flexibel inzetbare kern, die in staat is om – indien nodig – een grotere groep minder ervaren medewerkers aan te sturen en acties te coördineren. Opschaling binnen de GRIP-structuur is daarbij al jarenlang de praktijk bij grote of complexe incidenten. Tegelijkertijd vraagt een flexibele organisatie om ruimte om ook buiten de formele GRIP-structuur te kunnen optreden, bijvoorbeeld bij dreiging van een crisis of bij maatschappelijke onrust. Voorwaarde is dat de taken op het terrein van Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie zo zijn beschreven dat zij zowel binnen als buiten GRIP inzetbaar zijn. Het betreft nadrukkelijk een keuze en geen verplichting, die op passende wijze wordt vastgelegd in het Regionaal Crisisplan.

Beschikken over improvisatievermogen

Voor mensen die verminderd of niet zelfredzaam zijn, gaat het om de levering van noodzakelijke zorg: zorg die zoveel mogelijk vooraf is voorbereid. Echter, omdat de hulpverleningscapaciteit grenzen kent, kan zich een situatie voordoen waarin niet alle zorg vooraf geregeld is. In dat geval moet restzorg worden geleverd op basis van veerkracht en improvisatie. Functionarissen laten in een crisis zien dat zij dit vermogen bezitten; daarom moet improviseren een vast onderdeel zijn van het programma voor opleiden, trainen en oefenen.

Werken vanuit netwerkmanagement

Er is een duidelijk onderscheid tussen gemeentelijke crisisbeheersing en Bevolkingszorg. Bevolkingszorg richt zich op een concreet afgebakend takenpakket binnen de acute fase. Crisismanagement is daarentegen vooral netwerkmanagement; werkzaamheden die buiten de bevolkingszorgtaken vallen, worden belegd bij gemeenten of bij andere partijen die daar beter voor zijn toegerust. Gemeenten beschikken daarbij over waardevolle kennis, kunde en informatie die kunnen bijdragen aan beperken van de gevolgen van een incident. Het is van belang dat functionarissen deze kennis benutten en gemeentelijke netwerken ontsluiten ter ondersteuning van de crisisorganisatie. Het is ook een belangrijke randvoorwaarde voor het improvisatievermogen. Hierdoor ontstaat een samenspel waarin Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie de verbinding leggen met de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing, gemeenten hun kennis en netwerken inbrengen en andere partijen

specifieke expertise leveren. Op deze manier wordt de crisisorganisatie in de volle breedte ondersteund.

Kernfuncties als basis voor bovenregionale samenwerking en uitwisseling

Crises hebben vaak een complex en bovenregionaal karakter, met veel betrokken actoren en risico op maatschappelijke ontwrichting. Daarom is voor effectieve samenwerking een zekere mate van uniformiteit noodzakelijk. Gemeenten en de besturen van de veiligheidsregio's hebben dit vormgegeven door de benoeming van acht landelijke kernfuncties binnen Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie. Het gaat om de volgende acht landelijke kernfuncties:

- > Algemeen Commandant Bevolkingszorg (AC-Bz)
- > Hoofd Crisiscommunicatie (HCC)
- > Officier van Dienst Bevolkingszorg (OvD-Bz)
- > Communicatieadviseur CoPI
- > Communicatieadviseur ROT
- > Communicatieadviseur BT
- > Omgevingsanalist
- > Hoofd Informatie Bevolkingszorg (HIN-Bz)

Deze functies zijn landelijk uniform wat betreft benaming, opleidingsvereisten en kwalificatiedossiers, en vormen de basis voor de uitvoering van taken binnen de hoofdstructuur van rampenbestrijding en crisisbeheersing. De wijze waarop regio's deze functies alarmeren, piketteren of inzetten, is vrij in te vullen.

De kwaliteitsindicatoren als basis voor ontwikkeling en versterking van vakbekwaamheid

De kwaliteitsindicatoren zijn opgesteld om Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie verder door te ontwikkelen en te optimaliseren, via een gezamenlijk proces van monitoren, leren en verbeteren. Er zijn geen normatieve of kwantitatieve waarden aan gekoppeld. De landelijk vastgestelde indicatoren bestrijken de gehele procesketen – van voorbereiding en uitvoering tot evaluatie en verbetering – en richten zich op het beheersen en versterken van de onderliggende activiteiten en processen. De monitoring op basis van de kwaliteitsindicatoren is, als onderdeel van de regietaak voor Bevolkingszorg, belegd bij de veiligheidsregio.

Toelichting op structuur

De context van de hierna beschreven referenties wordt gevormd door deel I en de begrippenlijst in bijlage I. De beschrijving van de referenties kent de volgende elementen: functie en vorm van de sectie, de relatie van (functies binnen) die onderdelen met (functies binnen) de hoofdstructuur van de regionale crisisorganisatie en basisvereisten voor de preparatie- c.q. pro-act-fase. De referenties kennen generieke elementen en ook de daarbij in voetnoten verwerkte details kunnen dus herhaald worden.

2.2 Gemeentelijke taken

Gemeenten beschikken over kennis, kunde en informatie die kunnen bijdragen aan het beperken van de gevolgen van incidenten en aan de ondersteuning van de crisisbeheersing. De inrichting hiervan is aan de gemeenten zelf en valt buiten het Regionaal Crisisplan. Voor

dit referentiekader is het echter wel relevant, omdat deze taken vaak nauw verbonden zijn met de bestrijding en beheersing van incidenten en crises. In sommige gevallen kan ervoor worden gekozen om functionarissen van Bevolkingszorg, veelal de OvD-Bz, hierbij te betrekken en, indien gewenst, dit in het Regionaal Crisisplan te beschrijven. Het gaat om werkzaamheden die bij behoefte aansluiten op de taken en structuren van de veiligheidsregio's, maar geen direct onderdeel zijn van de bevolkingszorgtaken. Deze gemeentelijke taken betreffen onder meer:

- > **Omgevingszorg:** de gemeentelijke taken op het gebied van ruimte-, bouw- en milieubeheer³⁹ die nauw verbonden zijn met de incidentbestrijding worden ook wel samengevat onder de noemer 'omgevingszorg'.
- > **Bestuursondersteuning:** dit omvat de situaties waarin er op enig moment behoefte is aan ondersteuning op het gebied van handhaving of juridisch, financieel, protocollair of bestuurlijk advies.
- > **Informatievoorziening:** dit is gericht op het, indien nodig, voorzien van de binnen de gemeente beschikbare informatie zoals basisregistraties en doelgroepeninformatie.

Omgevingszorg nader toegelicht

Veel incidenten en crises hebben effecten op de omgeving, zoals bodem-, lucht- of waterverontreiniging, instortingsgevaar of het vrijkomen van asbest. In dergelijke gevallen heeft omgevingszorg een informerende en ondersteunende rol richting de hulpdiensten. Het gaat om maatregelen die nodig zijn om een veilige en gezonde leefomgeving te waarborgen – zowel in normale situaties als tijdens incidenten, rampen en crises. Gemeenten en Omgevingsdiensten leveren hiervoor expertise, advies en vaak ook uitvoering. Denk hierbij aan informatie over vergunningen, plattegronden, controlerapporten en constructieberekeningen. Omgevingszorg kent drie deelprocessen: bouwbeheer, milieubeheer en ruimtebeheer.

Functie

De functie van omgevingszorg is het coördineren van activiteiten die zijn gericht op het tijdig, op de juiste plaats en in de juiste vorm voorkomen, dan wel het beheersen en herstellen, van een (dreigende) aantasting van het milieu en bepaalde infrastructurele voorzieningen, de daarmee samenhangende verslaglegging en het continueren van die activiteiten over een bepaalde periode.

Relatie met hoofdstructuur

- > Bouwbeheer en milieubeheer behoren tot het pakket van taken van gemeenten en zijn mogelijk uitbesteed aan externe partijen, zoals de regionale Omgevingsdiensten (OD's) en specifieke bouwtechnische bureaus. Ze bieden kennis en informatie in het geval van calamiteiten waarbij een (dreigende) aantasting van het milieu en constructies in het geding is.⁴⁰
- > Ruimtebeheer is gericht op de bijstand in het geval van infrastructurele voorzieningen, zoals wegafzettingen, schadeherstel etc.

³⁹ Conform omgevingsrecht c.q. I&W-taken.

⁴⁰ In het kader van milieubeheer kunnen ook andere partijen betrokken zijn, zoals water- en hoogheemraadschappen en de provincie.

Basisvereisten (Pro-Act)

- > Het bevoegde gezag heeft criteria vastgesteld ten behoeve van alarmering⁴¹ en het deactiveren van bepaalde functies binnen de gemeentelijke crisisbeheersing.

2.3 Referenties sectie Crisiscommunicatie

Functie

De functie van de sectie is:

- > Het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten ter ondersteuning van de burgemeester(s) of de voorzitter veiligheidsregio bij het waarschuwen⁴², informeren, duiden⁴³ en instrueren van de bevolking ten tijde van een (dreigende) ramp/crisis.
- > Het in de juiste vorm aan de juiste afnemers leveren van de juiste crisiscommunicatie-, voorlichtingsproducten en diensten.
- > Het kunnen continueren van de bovengenoemde activiteiten over een bepaalde periode.
- > De daarmee samenhangende verslaglegging verzorgen

Vorm (functiestructuur)⁴⁴

- > Hoofd Crisiscommunicatie (HCC)⁴⁵
- > Omgevingsanalist
- > Communicatieadviseur CoPI
- > Communicatieadviseur ROT
- > Communicatieadviseur BT
- > Hoofd Informatie Crisiscommunicatie (HIN-CC)
- > Medewerkers ten behoeve van het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten op het terrein van:
 - Pers- en publieksvoorlichting⁴⁶
 - Advies en analyse
 - Verslaglegging
- > Functionarissen wiens aanwezigheid in verband met de omstandigheden van belang is

41 Hiervoor zijn zogenoemde resourcepools ingericht. Dit kunnen zowel lokale, regionale of bovenregionale pools zijn.

Voorwaarde is dat bereikbare en beschikbare functionarissen binnen die pools zijn aangewezen door het daartoe bevoegde gezag op basis van eerdere of via (aanvullend) opleiden en oefenen verkregen kennis. De inzet vanuit pools vindt plaats op basis van vast te stellen regionale procedures voor op- en afschaling van (functies binnen) organieke onderdelen van de regionale crisisorganisatie, conform de filosofie van het knoppenmodel: een hulpmiddel om de in te zetten capaciteit af te stemmen op de aard van het incident.

42 Het waarschuwen met behulp van het landelijke waarschuwings- en alarmeringssysteem (WAS) is op grond van artikel 25 lid 1 sub c WvR als taak ondergebracht bij de brandweerzorg.

43 Het geven van betekenis aan een incident, (dreigende) ramp of crisis.

44 De feitelijke bemensing van de in de opsomming weergegeven functies hangt af van de te behalen prestaties op het terrein van Crisiscommunicatie.

45 Maakt deel uit van het netwerk communicatiemanagement binnen de regionale crisisorganisatie.

46 Waaronder begrepen het voorzien in de individuele informatiebehoefte van (in)direct getroffen en (via o.a. publieksinformatienummer en internet).

Relatie met hoofdstructuur

- > Bij een (dreigende) aantasting van de openbare orde en veiligheid⁴⁷ is Crisiscommunicatie in eerste aanleg een verantwoordelijkheid van de direct betrokken burgemeester(s)⁴⁸ of de voorzitter veiligheidsregio.
- > De opschaling van de sectie is niet per se afhankelijk van opschaling naar de sectie Bevolkingszorg of andere onderdelen van de regionale crisisorganisatie.
- > Het HCC is belast met de operationele leiding over de sectie Crisiscommunicatie onder verantwoordelijkheid van de burgemeester (bij een crisis van plaatselijke betekenis) en de voorzitter van de veiligheidsregio (bij een crisis van meer dan plaatselijke betekenis) en binnen de door hen gestelde grenzen (gegeven mandaat).⁴⁹
- > Het HCC neemt deel aan de besluitvormingsprocessen binnen de sectie en stemt af met o.a. de AC-Bz en de ROL. Het HCC stemt tevens af met de functionarissen in de crisisteams CoPI, ROT en RBT (voor zover van toepassing/ingezet).

Basisvereisten (Pro-Act)

- > De taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden en de daarvoor bereikbare en beschikbare personele en facilitaire resources zijn beschreven. Dit kan op verschillende manieren, zoals via een deelplan, mandaatbesluit of als onderdeel van het Regionaal Crisisplan.
- > Binnen de sectie is alleen sprake van functionarissen wiens aanwezigheid binnen dat onderdeel in verband met de omstandigheden van belang is, en elke medewerker weet wie zijn direct leidinggevende is.
- > Het bevoegde gezag heeft criteria vastgesteld ten behoeve van alarmering⁵⁰ en het deactiveren van bepaalde functies binnen de sectie.

2.4 Referenties sectie Bevolkingszorg

Functie

De sectie Bevolkingszorg is ondersteunend aan de AC-Bz in het ROT en kan ook ondersteunend zijn aan de OvD-Bz in het CoPI. Namens de AC-Bz coördineert de sectie de inzet van de bevolkingszorgprocessen. Ook zorgt de sectie Bevolkingszorg voor het informatiemanagement binnen de eigen kolom en van en naar de partners.

Vorm (functiestructuur)

- > AC-Bz

⁴⁷ Crisiscommunicatie vindt ook plaats op andere beleidsterreinen onder gezag van de zogenoemde functionele ketens. Crisiscommunicatie vereist dan ook afstemming tussen de direct betrokken ketens. Zie Wet veiligheidsregio's en het Besluit informatie inzake rampen en crises (1994).

⁴⁸ Bij een (dreigende) ramp/crisis die gemeentegrenzen overschrijdt en niet door de voorzitter van de veiligheidsregio wordt gekwalificeerd als een ramp/crisis van meer dan plaatselijke betekenis. Zie deel I.

⁴⁹ Mandaten zoals het Besluit informatie inzake rampen en crises (1994) of specifieke binnen de veiligheidsregio vastgestelde mandaten. Aandachtspunten hierbij zijn de mogelijke verschillen tussen bevoegdheden en mandaten die effect kunnen hebben op uitvoering van de kernfuncties, zoals het HCC. Bij landelijk uniforme kernfuncties dienen regionale verschillen in bevoegdheden en mandaten zoveel mogelijk worden beperkt.

⁵⁰ Hiervoor zijn zogenoemde resourcepools ingericht. Dit kunnen zowel lokale, regionale of bovenregionale pools zijn. Voorwaarde is dat bereikbare en beschikbare functionarissen binnen die pools zijn aangewezen door het daartoe bevoegde gezag, op basis van eerdere of via (aanvullend) opleiden en oefenen verkregen kennis. De inzet vanuit pools vindt plaats op basis van vast te stellen regionale procedures voor op- en afschaling van (functies binnen) organieke onderdelen van de regionale crisisorganisatie, conform de filosofie van het knoppenmodel.

- > HIN-Bz⁵¹
- > Functionarissen wiens aanwezigheid binnen de sectie in verband met de omstandigheden van belang is⁵²

Relatie met hoofdstructuur

- > De AC-Bz draagt zorg voor het leveren van personele, facilitaire en informatiemanagement ondersteuning aan de ketenprocessen binnen de regionale crisisorganisatie⁵³.
- > Binnen de context van de hoofdstructuur neemt de AC-Bz deel aan besluitvormingsprocessen binnen het ROT en adviseert de AC-Bz de ROL over de te behalen operationele prestaties op het terrein van de sectie Bevolkingszorg.

Basisvereisten (Pro-Act)

- > Het daartoe bevoegde gezag stelt kaders vast voor het Deelplan Bevolkingszorg, dat (integraal) onderdeel vormt van het Regionaal Crisisplan.
- > Binnen de sectie is alleen sprake van functionarissen wiens aanwezigheid binnen dat onderdeel in verband met de omstandigheden van belang is.
- > Het daartoe bevoegde gezag heeft kaders vastgesteld voor het opstellen van kwalificatiedossiers van de:
 - AC-Bz
 - HIN-Bz
 - Overige staffuncties
- > Het bevoegd gezag heeft kaders vastgesteld ten behoeve van alarmering⁵⁴ en het deactiveren van bepaalde functies binnen de sectie.

2.5 Referenties opvang en verzorging (Publieke zorg)

Functie

Het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten die zijn gericht op het tijdig, op de juiste plaats en in de juiste vorm verplaatsen, opvangen en verzorgen van getroffen en het continueren van die activiteiten over een bepaalde periode.

Vorm (functiestructuur⁵⁵)

- > Hoofd opvang en verzorging (Publieke zorg)
- > Medewerkers ten behoeve van het coördineren van activiteiten op het terrein van:

51 Maakt deel uit van het netwerk informatiemanagement binnen de regionale crisisorganisatie: de netcentrische werkwijze. Zie Referenties informatiemanagement, paragraaf 2.7.

52 Te denken valt aan staffuncties op het terrein van verslaglegging, veiligheidscoördinatie, beleidsadviseurs en liaisonfuncties naar ketenpartners.

53 Bijvoorbeeld grootschalige evacuatie en informatie- en resourcemanagement.

54 Hiervoor zijn zogenoemde resourcepools ingericht. Dit kunnen zowel gemeentelijke, regionale of bovenregionale pools zijn. Voorwaarde is dat bereikbare en beschikbare functionarissen binnen die pools zijn aangewezen door het daartoe bevoegde gezag, op basis van eerdere of via (aanvullend) opleiden en oefenen verkregen kennis. De inzet vanuit pools vindt plaats op basis van vast te stellen regionale procedures voor op- en afschaling van (functies binnen) organieke onderdelen van de regionale crisisorganisatie, conform de filosofie van het knoppenmodel.

55 De feitelijke bemensing van de in de opsomming weergegeven functies hangt af van de te behalen prestaties op het terrein van de publieke zorg. Bij het bepalen van de prestaties wordt rekening gehouden met zelfredzaamheid.

- Verplaatsen van personen en huisdieren⁵⁶
 - Opvangen van personen en huisdieren
 - Verzorgen van personen⁵⁷ en huisdieren
 - Verslaglegging
- > Functionarissen wiens aanwezigheid binnen de taakuitvoering in verband met de omstandigheden van belang is

Relatie met hoofdstructuur

- > Veelal gaat het om een beperkte verplaatsing (hoeveelheid personen en afstand). In buitengewone omstandigheden⁵⁸ kan sprake zijn van grootschalige evacuatie. Denkbaar is dat die vorm van evacuatie anders vorm wordt gegeven binnen de structuur van de regionale crisisorganisatie, al dan niet naast de opvang en verzorging. Zie ook het addendum bij dit referentiekader.
- > De opschaling van de Publieke Zorg is niet per se afhankelijk van opschaling naar een sectie Bevolkingszorg of andere onderdelen van de regionale crisisorganisatie, zolang maar duidelijk is wie de direct leidinggevende is van het hoofd van de taakuitvoering.
- > Het hoofd van de taakuitvoering neemt deel aan de besluitvormingsprocessen binnen de sectie en adviseert de AC-Bz over de te behalen prestaties op het terrein van publieke zorg ten behoeve van diens rol binnen het ROT.

Basisvereisten (Pro-Act)

- > Het Deelplan Bevolkingszorg beschrijft de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de organisatie, mede gelet op de landelijke kwaliteitsindicatoren en de daarvoor benodigde en beschikbare personele en facilitaire resources.
- > Binnen de taakuitvoering is alleen sprake van functionarissen wiens aanwezigheid binnen dat onderdeel in verband met de omstandigheden van belang is, en elke medewerker weet wie zijn direct leidinggevende is.
- > Het bevoegde gezag heeft criteria vastgesteld ten behoeve van alarmering⁵⁹ en het deactiveren van bepaalde functies binnen de taakuitvoering.

2.6 Referenties preparatie nafase

Functie

Het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten die gericht zijn op het tijdig, op de juiste plaats en in de juiste vorm voorbereiden van de nafase (de periode na de acute crisisfase). Dit betreft de voorbereiding op onder meer collectieve rouwverwerking, het

⁵⁶ Om huisdieren op een goede en veilige manier te vangen, stabiliseren, vervoeren en onder te brengen, zijn kennis en vaardigheden nodig. Bevolkingszorg kan zich ontfemen over het verplaatsen, opvangen en verzorgen van huisdieren van betrokkenen, maar laat de zorg voor landbouwhuisdieren, vee en wilde dieren aan andere verantwoordelijken over.

⁵⁷ Naast het verzorgen ('bed, bad en brood') tevens het voorzien in de zogenoemde primaire levensbehoeften (kleding, medicijnen, et cetera) bij het ontberen daarvan als gevolg van een (dreigende) ramp/crisis.

⁵⁸ Conform Wet verplaatsing bevolking, waaronder ook begrepen de spontane verplaatsing van (groepen van) de bevolking.

⁵⁹ Hiervoor zijn zogenoemde resourcepools ingericht. Dit kunnen zowel lokale, regionale of bovenregionale pools zijn. Voorwaarde is dat bereikbare en beschikbare functionarissen binnen die pools zijn aangewezen door het daartoe bevoegde gezag, op basis van eerdere of via (aanvullend) opleiden en oefenen verkregen kennis. De inzet vanuit pools vindt plaats op basis van vast te stellen regionale procedures voor op- en afschaling van (functies binnen) organieke onderdelen van de regionale crisisorganisatie, conform de filosofie van het knoppenmodel.

bieden van nazorg aan de juiste (groepen) personen, het herstel van materiële schade, evaluatie⁶⁰, verantwoording en de bijbehorende verslaglegging. Daarbij hoort ook het advies over een passende vorm van organisatie en samenwerking, zodat deze activiteiten na overdracht effectief kunnen worden uitgevoerd door de verantwoordelijke partijen. De nafase staat in het teken van herstel en nazorg. Het gaat over het reactiveren van het dagelijks leven, en in geval van catastrofale schade zelfs om het opnieuw opbouwen van een samenleving met een acceptabel dienstenniveau. Het zwaartepunt ligt in principe bij de gemeente, maar die is vaak niet de enige betrokken partij met een verantwoordelijkheid in de nafase.

Vorm (functiestructuur⁶¹)

- > Hoofd Preparatie Nafase
- > Medewerkers ten behoeve van het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten die zijn gericht op:
 - Voorbereiden nazorg (aan personen⁶²)
 - Voorbereiden herstelzorg (van zaken)
 - Voorbereiden prestatiemeting⁶³ en Verantwoording ten behoeve van het op te stellen Plan van Aanpak Nafase
 - Verslaglegging
- > Functionarissen wiens aanwezigheid binnen de taakuitvoering in verband met de omstandigheden van belang is

Relatie met hoofdstructuur

- > De opschaling van de preparatie nafase is niet per se afhankelijk van opschaling naar een sectie Bevolkingszorg of andere onderdelen van de regionale crisisorganisatie, zolang maar duidelijk is wie de direct leidinggevende is van het Hoofd preparatie nafase.
- > Het Hoofd preparatie nafase neemt deel aan de besluitvormingsprocessen binnen de sectie en adviseert de OvD-Bz in het geval van opschalingen zonder inzet van het ROT. Bij inzet van het ROT adviseert het hoofd van de taakuitvoering de AC-Bz over de te behalen prestaties op het terrein van de nafase ten behoeve van diens rol binnen het ROT en over de voorbereiding op de afschaling van het ROT met betrekking tot wat de taakuitvoering bij afschaling nodig heeft van het ROT en de overige AC-en om de doelen te behalen. Na afschaling en opheffing van de multidisciplinaire crisisorganisatie nemen de getroffen gemeenten de zorg immers weer over in de dagelijkse gemeentelijke zorg, ofwel een tijdelijke projectorganisatie nafase.

Basisvereisten (Pro-Act)

- > Het Deelplan Bevolkingszorg beschrijft de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de organisatie, mede gelet op de landelijke kwaliteitsindicatoren en de daarvoor benodigde en beschikbare personele en facilitaire resources.

60 Naast de evaluatie ten behoeve van de in artikel 40 Wet veiligheidsregio's bedoelde verantwoording, de preparatie op verbetermanagement.

61 De feitelijke bemensing van de in de opsomming weergegeven functies hangt af van de te behalen prestaties op het terrein van de preparatie op de nafase.

62 Waarbij sprake kan zijn van afstemming met de GHOR ten behoeve van psychosociale hulpverlening.

63 Bijvoorbeeld via een publieksenquête.

- > Binnen de taakuitvoering is alleen sprake van functionarissen wiens aanwezigheid binnen dat onderdeel in verband met de omstandigheden van belang is, en elke medewerker weet wie zijn direct leidinggevende is.
- > Het bevoegde gezag heeft criteria vastgesteld ten behoeve van alarmering⁶⁴ en het deactiveren van bepaalde functies binnen de taakuitvoering.

2.7 Referenties informeren verwanten van slachtoffers

Functie

Het coördineren van activiteiten die gericht zijn op het informeren van verwanten van slachtoffers. Bevolkingszorg is verantwoordelijk voor het informeren van verwanten en richt zich vooral op verwanten van gewonde niet-zelfredzame slachtoffers en minder zelfredzame slachtoffers. Als familieleden geen contact kunnen krijgen bij incidenten met veel slachtoffers, helpt Bevolkingszorg om ervoor te zorgen dat zij weer in contact komen met hun dierbaren. Bevolkingszorg kan bij een incident met veel slachtoffers de landelijke voorziening slachtoffer informatiesystematiek (SIS) inzetten om uitvoering te geven aan het proces informeren verwanten. SIS richt daarvoor een landelijk informatienummer en een website in. Op deze manier kunnen ongeruste verwanten van niet-zelfredzame slachtoffers snel en zorgvuldig worden geïnformeerd. Bevolkingszorg, geneeskundige zorg en de politie werken samen binnen SIS.

Vorm (functiestructuur⁶⁴)

- > Contactpersoon SIS
- > Verslaglegging
- > Functionarissen wiens aanwezigheid binnen de taakuitvoering in verband met de omstandigheden van belang is

Relatie met hoofdstructuur

- > SIS is een landelijke werkwijze bij incidenten. Gemeenten, veiligheidsregio's, geneeskundige zorg en politie werken hierbij samen.
- > De AC-Bz of de OvD-Bz van de regionale crisisorganisatie kan bij een incident met veel slachtoffers de operationele organisatie SIS inzetten.
- > Bij een inzet van SIS werken partijen samen onder regie van de veiligheidsregio. Het registreren van slachtoffers en het informeren van verwanten is een multidisciplinair proces dat plaatsvindt onder de verantwoordelijkheid van de veiligheidsregio waarin het incident plaatsvindt. De AC-Bz van de regionale crisisorganisatie is eindverantwoordelijk voor de inzet van SIS. SIS kan worden ingezet zonder dat de regionale crisisorganisatie formeel is opgeschaald naar een GRIP-fase. Ook de afschaling van SIS is daarvan niet afhankelijk.
- > SIS sluit aan op de reguliere werkzaamheden van de hulpverleners.

Basisvereisten (Pro-Act)

- > Twee functionarissen van de regionale crisisorganisatie kunnen SIS activeren: de AC-Bz en de OvD-Bz. Zij doen dit door te bellen naar het Landelijk Operationeel Coördinatie

⁶⁴ De feitelijke bemensing van de in de opsomming weergegeven functies hangt af van de te behalen prestaties op het terrein van de preparatie op de nafase.

Centrum (LOCC) - Knooppunt Coördinatie Regio's-Rijk (KCR2). Dit is 24 uur per dag, 7 dagen per week bereikbaar om op verzoek de operationele organisatie SIS te alarmeren.

- > Nadat de regionale crisisorganisatie SIS heeft geactiveerd, alarmeert het LOCC-KCR2 zo snel mogelijk een aantal sleutelfunctionarissen van de operationele organisatie SIS. Het LOCC-KCR2 heeft de inspanningsverplichting om de alarmeringsprocedure binnen 30 minuten af te ronden. Het LOCC-KCR2 alarmeert:
 - Dienstdoende manager van het contactcenter
 - Dienstdoende teamleider SIS
 - Dienstdoende coördinator politie
 - Twee liaisons GHOR
- > Binnen 30 minuten na activering van de frontoffice is het telefoonnummer van 'ikzoekmijnnaaste' bereikbaar. Dit landelijke nummer is er voor iedereen met een zoekvraag naar een naaste. Ongeruste verwanten kunnen dit nummer bellen.

2.8 Referenties coördineren registreren slachtoffers en schade(gevallen)

Functie

Bij rampen en crises is uitwisseling van slachtofferinformatie van groot belang. Deze informatie is niet alleen nodig om de omvang van de ramp of crisis te kunnen overzien en de inzet van de hulpverlening te coördineren, maar ook om de bevolking en verwanten van de noodzakelijke informatie te kunnen voorzien of op een adequate wijze te kunnen informeren. Dit kan op verschillende manieren worden vormgegeven, en SIS is daarbij een landelijke werkwijze bij incidenten. SIS zorgt ervoor dat ongeruste familieleden en andere naasten snel zorgvuldige informatie krijgen. Gemeenten, veiligheidsregio's, geneeskundige zorg en politie werken hierbij samen. In de acute fase kunnen slachtoffers geregistreerd worden door de verschillende hulpdiensten ten behoeve van verschillende doelen. De veiligheidsregio, gemeente of Bevolkingszorg kan op verzoek van het CoPI/ROT/BT een doelmatig overzicht van de slachtoffers samenstellen en maakt daarbij gebruik van de informatie van verschillende bronnen, waaronder de betrokken hulpdiensten, en houdt daarbij zoveel mogelijk rekening met de privacywetgeving.

Doel

Het vaststellen van het doel van slachtofferregistratie is essentieel voor een effectieve aanpak. Het doel bepaalt welke informatie relevant is, hoe de registratie wordt uitgevoerd en hoe de gegevens worden gebruikt voor nazorg en hulpverlening. Door het doel van de slachtofferregistratie duidelijk te definiëren, kan een effectief systeem worden opgezet dat in verhouding staat tot het doel en aansluit bij de belangen van alle betrokkenen. Het doel van slachtofferregistratie kan onder andere zijn:

- > **Identificatie van slachtoffers:** het snel en accuraat vaststellen van de identiteit van slachtoffers, inclusief hun verblijfplaats, is cruciaal voor het informeren van hun naasten en het bieden van de juiste hulp.

- > **Verwanten informeren:** slachtofferregistratie maakt het mogelijk om direct contact op te nemen met de familie en vrienden van slachtoffers en hen te informeren over de situatie en locatie van hun dierbaren.
- > **Coördinatie van hulpverlening:** de registratiegegevens kunnen worden gebruikt om de hulpverlening, zoals medische zorg en psychosociale ondersteuning, efficiënt te organiseren en coördineren.
- > **Verzamelen van gegevens voor onderzoek en evaluatie:** de geregistreerde informatie kan worden gebruikt voor onderzoek naar de oorzaken en gevolgen van een incident, evenals voor het evalueren van de effectiviteit van de hulpverlening.
- > **Voorkomen van dubbeltellingen:** door een eenduidige registratie kunnen dubbele tellingen van slachtoffers worden voorkomen, wat essentieel is voor een nauwkeurig overzicht.
- > **Informatievoorziening voor de autoriteiten:** slachtofferregistratie voorziet de autoriteiten van de benodigde informatie om gepaste maatregelen te nemen en de veiligheid van de bevolking te waarborgen.

Vorm (functiestructuur⁶⁵)

- > Functionarissen wiens aanwezigheid binnen de taakuitvoering in verband met de omstandigheden van belang is

Relatie met hoofdstructuur

- > De hulpdiensten werken samen en hebben elk hun eigen rollen, taken en verantwoordelijkheden met betrekking tot de zorg voor slachtoffers. Dit gaat over niet gewonde slachtoffers (Bevolkingszorg), gewonde en gehospitaliseerde slachtoffers (RAV/GHOR) en dodelijke slachtoffers (politie).
- > Indien ervoor wordt gekozen om getroffenen te registreren, moet eerst het (multidisciplinaire) doel van de registratie worden vastgesteld. Het doel is medebepalend voor de betrokkenheid van de verschillende partijen in het proces van registratie.
- > Er zijn meerdere verschillende partijen betrokken bij schaderegistratie en -afhandeling, namelijk de gemeente, de Rijksoverheid, Salvage en de verzekeraars.

Basisvereisten (Pro-Act)

- > Er is alleen sprake van functionarissen wiens aanwezigheid binnen dat onderdeel in verband met de omstandigheden van belang is, en elke medewerker weet wie zijn direct leidinggevende is.
- > De rollen, taken en verantwoordelijkheden ten aanzien van slachtofferregistratie zijn inzichtelijk gemaakt in de 'Infographic slachtofferregistratie' (NIPV).

⁶⁵ Hiervoor zijn zogenoemde resourcepools ingericht. Dit kunnen zowel lokale, regionale of bovenregionale pools zijn. Voorwaarde is dat bereikbare en beschikbare functionarissen binnen die pools zijn aangewezen door het daartoe bevoegde gezag, op basis van eerder of via (aanvullend) opleiden en oefenen verkregen kennis. De inzet vanuit pools vindt plaats op basis van vast te stellen regionale procedures voor op- en afschaling van (functies binnen) organieke onderdelen van de regionale crisisorganisatie, conform de filosofie van het knoppenmodel.

2.9 Referenties informatiemanagement

Functie

Het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten die zijn gericht op het tijdig, op de juiste plaats en in de juiste vorm leveren van de juiste informatievoorziening aan de juiste afnemers. Daarbij horen ook verslaglegging en het kunnen doorgaan met deze activiteiten.

Informatiemanagement binnen de crisisbeheersing vindt vooral plaats via netcentrisch werken, maar ook via SIS.

Vorm (functiestructuur⁶⁶)

- > HIN-Bz
- > HIN-CC
- > Verslaglegging (wat primair via netcentrisch werken verloopt)
- > Functionarissen wiens aanwezigheid binnen de taakuitvoering in verband met de omstandigheden van belang is

Relatie met hoofdstructuur

- > Binnen de structuur van de sectie is altijd sprake van de taakuitvoering informatiemanagement en het hoofd daarvan neemt deel aan de besluitvormingsprocessen binnen de sectie en adviseert de AC-Bz ten behoeve van diens rol binnen het ROT en de HCC ten behoeve van diens rol in de sectie Crisiscommunicatie.
- > De taakuitvoering informatiemanagement is onderdeel van het netwerk voor informatiemanagement binnen de regionale crisisorganisatie. Het Hoofd Informatie draagt - mede op basis van de verslaglegging binnen de sectie - zorg voor het 'eigen beeld' dat tijdig en in de juiste vorm ter beschikking wordt gesteld aan degene die binnen de hoofdstructuur van de regionale crisisorganisatie verantwoordelijk is voor het bijhouden van het zogenoemde 'totaalbeeld'.

Basisvereisten (Pro-Act)

- > Het Deelplan Bevolkingszorg beschrijft de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de organisatie, mede gelet op de in het Regionaal Beleidsplan beschreven prestatie-eisen en de daarvoor bereikbare en beschikbare personele en facilitaire resources.
- > Binnen de taakuitvoering is alleen sprake van functionarissen wiens aanwezigheid binnen dat onderdeel in verband met de omstandigheden van belang is, en elke medewerker weet wie zijn direct leidinggevende is.
- > Het bevoegde gezag heeft criteria vastgesteld ten behoeve van alarmering⁶⁷ en het deactiveren van bepaalde functies binnen de taakuitvoering.

⁶⁶ De feitelijke bemensing van de in de opsomming weergegeven functies hangt af van de te behalen prestaties op het terrein van informatiemanagement.

⁶⁷ De feitelijke bemensing van de in de opsomming weergegeven functies hangt af van de te behalen prestaties op het terrein van informatiemanagement.

2.10 Referenties ondersteuning

Functie

Het op operationeel niveau plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten die zijn gericht op het tijdig, op de juiste plaats en in de juiste vorm leveren van de juiste personele en facilitaire⁶⁸ voorzieningen aan de juiste afnemers, de daarmee samenhangende verslaglegging en het continueren van die activiteiten over een bepaalde periode.

Vorm (functiestructuur⁶⁹)

- > Hoofd Ondersteuning
- > Functionarissen wiens aanwezigheid binnen de taakuitvoering in verband met de omstandigheden van belang is

Relatie met hoofdstructuur

- > Binnen de structuur van de sectie is altijd sprake van de taakuitvoering ondersteuning en het hoofd daarvan neemt deel aan de besluitvormingsprocessen binnen de sectie en adviseert de AC-Bz ten behoeve van diens rol binnen het ROT.
- > De taakuitvoering ondersteuning is element van het netwerk voor resource management binnen de regionale crisisorganisatie en onderhoudt daarvoor een functionele relatie met de sectie resource management binnen het ROT.

Basisvereisten (Pro-Act)

- > Het Deelplan Bevolkingszorg beschrijft de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de organisatie, mede gelet op de in het Regionaal Beleidsplan beschreven prestatie-eisen en de daarvoor bereikbare en beschikbare personele en facilitaire resources.
- > Binnen de taakuitvoering is alleen sprake van functionarissen wiens aanwezigheid binnen dat onderdeel in verband met de omstandigheden van belang is, en elke medewerker weet wie zijn direct leidinggevende is.
- > Het bevoegde gezag heeft criteria vastgesteld ten behoeve van de alarmering⁷⁰ en het deactiveren van bepaalde functies binnen de taakuitvoering.

68 Resource management heeft betrekking op huisvesting, middelen en services en ICT. Deze componenten worden ook wel geduid met PIOFACH.

69 De feitelijke bemensing van de in de opsomming weergegeven functies hangt af van de te behalen prestaties op het terrein van resource management.

70 Hiervoor zijn zogenoemde resourcepools ingericht. Dit kunnen zowel lokale, regionale of bovenregionale pools zijn. Voorwaarde is dat bereikbare en beschikbare functionarissen binnen die pools zijn aangewezen door het daartoe bevoegde gezag, op basis van eerdere of via (aanvullend) opleiden en oefenen verkregen kennis. De inzet vanuit pools vindt plaats op basis van vast te stellen regionale procedures voor op- en afschaling van (functies binnen) organieke onderdelen van de regionale crisisorganisatie, conform de filosofie van het knoppenmodel.

3 Referentiekader Regionaal Crisisplan

Referenties Brandweezorg

3.1 Voorwoord

Leidend bij het beschrijven van de referenties Brandweezorg zijn de uitgangspunten zoals benoemd in deel I van dit referentiekader. De referenties Brandweezorg zelf zijn gebaseerd op het Deelplan Brandweezorg dat vastgesteld is door de Raad van Brandweercommandanten (RBC) op 6 juni 2014. Dit Deelplan Brandweezorg beschrijft voor het grootschalig brandweeroptreden de inrichting van leiding en coördinatie, de primaire brandweerprocessen, het informatieproces en het ondersteuningsproces. De leiding is daarbij in handen van de AC-Brandweezorg, die ondersteund wordt door leidinggevend op afzonderlijke processen.

Brandweezorg kenmerkt zich hoofdzakelijk tot brongerichte incidenten, waarbij de leidinggevende naar de plaats incident gestuurd wordt. Andere disciplines die meer in de periferie van een incident opereren, kennen ook een op afstand kenmerkende sturingswijze. Hierin gaat de brandweer op zich mee, maar de veelal operationele beslissingen worden bij de brandweer in het veld genomen. Om de samenwerking tussen de andere disciplines goed vorm te geven, is het deelplan vooral gericht op de organisatie van het brandweerdeel op het ROT-niveau.

Het Deelplan Brandweezorg informeert daarmee alle betrokkenen (bestuurders, leidinggevend en hulpverleners) in hoofdlijnen over de kaders waarbinnen Brandweezorg tijdens een crisis plaatsvindt en op welke wijze Brandweezorg is verankerd in de crisisorganisatie. Bestuurders en hulpverleners weten daarmee op voorhand wat zij vanuit de Brandweezorg mogen verwachten en de uitvoerende brandweerorganisatie weet wat er van haar tijdens een crisis verwacht wordt.

Het deelplan is van toepassing bij opschaling in het kader van GRIP en indien bij grootschalig brandweeroptreden monodisciplinair wordt opgeschaald.

Leeswijzer

De context voor de hierna beschreven referenties wordt gevormd door deel I en de begrippenlijst in bijlage I. De beschrijving van de referenties kent de volgende elementen: functie en vorm van de sectie en taakorganisaties Brandweezorg, de relatie van (functies binnen) die onderdelen met (functies binnen) de hoofdstructuur van de regionale crisisorganisatie en basisvereisten voor de preparatie- c.q. pro-act-fase. De referenties voor

taakorganisaties kennen generieke elementen en ook de daarbij in voetnoten verwerkte details kunnen dus herhaald worden.

Namens de klankbordgroep Brandweezorg,
Paul van Dooren & Piet Aantjes

3.2 Referenties sectie Brandweezorg

Functie

Operationele leiding onder verantwoordelijkheid van de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio en binnen de door hem/haar gestelde grenzen en die is gericht op het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van het tijdig, op de juiste plaats en in de juiste vorm aan de juiste afnemers leveren van de juiste producten/diensten op het terrein van de grootschalige Brandweezorg in het algemeen. Deze vorm van operationele leiding kan worden uitgevoerd binnen of buiten de organisatorische context van de hoofdstructuur.⁷¹

Vorm (functiestructuur⁷²)

- > AC-Brandweezorg.
- > Hoofd Informatie.⁷³
- > Hoofd Ondersteuning.⁷⁴
- > En afhankelijk van de te behalen operationele prestaties op het terrein van de grootschalige Brandweezorg⁷⁵:
 - Hoofd Bron- en Emissiebestrijding
 - Hoofd Grootschalige Redding
 - Hoofd Grootschalige Ontsmetting
 - Coördinator Verkenningseenheden
 - Adviseur Gevaarlijke Stoffen ROT.
- > Functionarissen wier aanwezigheid binnen de sectie in verband met de omstandigheden van belang is.⁷⁶

Relatie met hoofdstructuur

- > De AC draagt zorg voor het leveren van personele, facilitaire en informatievoorzieningen aan ketenprocessen binnen de regionale crisisorganisatie.⁷⁷
- > Binnen de context van de hoofdstructuur neemt de AC deel aan besluitvormingsprocessen binnen het ROT en adviseert de operationeel leider over de te behalen operationele prestaties op het terrein van de Brandweezorg.
- > Bij fysieke scheiding tussen sectie en ROT kan de AC zijn taken binnen de sectie delegeren aan een tweede AC (buddysysteem).
- > Binnen de context van de hoofdstructuur neemt de OvD deel aan besluitvormingsprocessen binnen het commando plaats incident over de ter plaatse te behalen operationele prestaties.

71 Zie deel I, paragraaf 1.1.

72 De feitelijke bemensing van de in de opsomming weergegeven functies hangt af van de te behalen prestaties op het terrein van resourcemanagement.

73 Maakt deel uit van het netwerk informatiemanagement binnen de regionale crisisorganisatie: de netcentrische werkwijze. Zie taakorganisatie informatie.

74 Maakt deel uit van het netwerk resourcemanagement binnen de regionale crisisorganisatie. Zie taakorganisatie ondersteuning, paragraaf 3.7.

75 Wordt bepaald door de AC. De opschaling naar de kernbezetting van de sectie (AC, HIN en HON) kan ook plaatsvinden voor het faciliteren van de werkzaamheden van de OvD.

76 Te denken valt aan staffuncties op het terrein van verslaglegging, (crisis)communicatie, veiligheidscoördinatie, beleidsadviseurs en liaisonfunctie naar ketenpartners.

77 Bijvoorbeeld crisiscommunicatie, grootschalige evacuatie, informatie- en resourcemanagement.

Basisvereisten (Pro-Act)

- > Het daartoe bevoegde gezag stelt kaders vast voor het Deelplan Brandweezorg, dat (integraal) onderdeel vormt van het Regionaal Crisisplan.
- > Binnen de sectie is alleen sprake van functionarissen wier aanwezigheid binnen dat onderdeel in verband met de omstandigheden van belang is.
- > Door of namens het daartoe bevoegde gezag zijn kaders vastgesteld voor het beschrijven van competentieprofielen van de:
 - AC
 - Hoofden van taakorganisaties
 - Overige staffuncties, zoals de coördinator verkenningseenheid.
- > Door of namens het daartoe bevoegde gezag zijn criteria vastgesteld ten behoeve van (de)alarmering⁷⁸ van bepaalde functies binnen de sectie.

3.3 Referenties taakorganisatie bron- en emissiebestrijding

Functie

Het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten die zijn gericht op het in de juiste vorm aan de juiste afnemers leveren van de juiste diensten en producten op het terrein van bron- en emissiebestrijding, de daarmee samenhangende verslaglegging, en het continueren van die activiteiten over een bepaalde periode.

Vorm (functiestructuur⁷⁹)

- > Hoofd Bron- en Emissiebestrijding⁸⁰
- > Medewerkers ten behoeve van het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten op het terrein van:
 - Brandbestrijding
 - Hulpverlening
 - Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen (inclusief kleinschalige ontsmetting)
 - Waterongevallenbestrijding
 - Advisering (waaronder AGS⁸¹)
 - Verslaglegging.
- > Functionarissen wier aanwezigheid binnen de taakorganisatie in verband met de omstandigheden van belang is.

Relatie met hoofdstructuur

- > De opschaling naar de taakorganisatie hangt samen met de opschaling naar de sectie

78 Daartoe zijn zogenoemde resourcepools ingericht. Dit kunnen zowel lokale, regionale of bovenregionale pools zijn. Voorwaarde is dat bereikbare en beschikbare functionarissen binnen die pools zijn aangewezen door het daartoe bevoegde gezag, op basis van eerder of via (aanvullend) opleiden en oefenen verkregen kennis. De inzet vanuit pools vindt plaats op basis van vast te stellen regionale procedures voor op- en afschaling van (functies binnen) organieke onderdelen van de regionale crisisorganisatie, conform de filosofie van het knoppenmodel.

79 De feitelijke bemensing van de in de opsomming weergegeven functies hangt af van de te behalen prestaties op het terrein van de brandweezorg.

80 De aansturing van eenheden in het veld vindt altijd plaats onder leiding van een OvD, al dan niet als lid van een ter plaatse ingericht commando plaats incident. De AC kan bepalen dat de aansturing van die OvD en overige activiteiten binnen de taakorganisatie, zonder tussenkomst van een hoofd bron- en emissiebestrijding, plaatsvindt via de kernbezetting van de sectie: AC, HIN en HON. Die overname vindt niet plaats als ook sprake is van opschaling naar de taakorganisatie grootschalige redding en/of grootschalige ontsmetting.

81 Adviseur gevaarlijke stoffen.

Brandweezorg, en het hoofd van de taakorganisatie neemt deel aan de besluitvormingsprocessen binnen de sectie en adviseert de AC over de te behalen prestaties op het terrein van bron- en emissiebestrijding ten behoeve van diens rol binnen het ROT.

Basisvereisten (Pro-Act)

- > Het Deelplan Brandweezorg beschrijft de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de taakorganisatie, mede gelet op de in het Regionaal Beleidsplan beschreven prestatie-eisen, en de daarvoor bereikbare en beschikbare personele en facilitaire resources.
- > Binnen de taakorganisatie is alleen sprake van functionarissen wier aanwezigheid binnen dat onderdeel in verband met de omstandigheden van belang is, en elke medewerker weet wie zijn direct leidinggevende is.
- > Door of namens het daartoe bevoegde gezag zijn criteria vastgesteld ten behoeve van (de)alarmering⁸² van bepaalde functies binnen de taakorganisatie.

3.4 Referenties taakorganisatie grootschalige redding

Functie

Het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten die zijn gericht op het in de juiste vorm aan de juiste afnemers leveren van de juiste diensten en producten op het terrein van grootschalige redding, de daarmee samenhangende verslaglegging, en het continueren van die activiteiten over een bepaalde periode.

Vorm (functiestructuur⁸³)

- > Hoofd Grootschalige Redding.
- > Medewerkers ten behoeve van het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten op het terrein van:
 - Specialistische Technische Hulpverlening
 - Urban Search and Rescue (USAR)
 - Advisering
 - Verslaglegging.
- > Functionarissen wier aanwezigheid binnen de taakorganisatie in verband met de omstandigheden van belang is.

Relatie met hoofdstructuur

- > De opschaling naar de taakorganisatie hangt samen met de opschaling naar de sectie Brandweezorg, en het hoofd van de taakorganisatie neemt deel aan de besluitvormingsprocessen binnen de sectie en adviseert de AC over de te behalen prestaties op het terrein van grootschalige redding ten behoeve van diens rol binnen het

⁸² Daartoe zijn zogenoemde resourcepools ingericht. Dit kunnen zowel lokale, regionale of bovenregionale pools zijn. Voorwaarde is dat bereikbare en beschikbare functionarissen binnen die pools zijn aangewezen door het daartoe bevoegde gezag, op basis van eerder of via (aanvullend) opleiden en oefenen verkregen kennis. De inzet vanuit pools vindt plaats op basis van vast te stellen regionale procedures voor op- en afschaling van (functies binnen) organieke onderdelen van de regionale crisisorganisatie, conform de filosofie van het knoppenmodel.

⁸³ De feitelijke bemensing van de in de opsomming weergegeven functies hangt af van de te behalen prestaties op het terrein van de brandweezorg.

ROT.

Basisvereisten (Pro-Act)

- > Het Deelplan Brandweezorg beschrijft de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de taakorganisatie, mede gelet op de in het Regionaal Beleidsplan beschreven prestatie-eisen, en de daarvoor bereikbare en beschikbare personele en facilitaire resources.
- > Binnen de taakorganisatie is alleen sprake van functionarissen wier aanwezigheid binnen dat onderdeel in verband met de omstandigheden van belang is, en elke medewerker weet wie zijn direct leidinggevende is.
- > Door of namens het daartoe bevoegde gezag zijn criteria vastgesteld ten behoeve van (de)alarmering⁸⁴ van bepaalde functies binnen de taakorganisatie.

3.5 Referenties taakorganisatie grootschalige ontsmetting

Functie

Het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten die zijn gericht op het in de juiste vorm aan de juiste afnemers leveren van de juiste diensten en producten op het terrein van grootschalige ontsmetting, de daarmee samenhangende verslaglegging, en het continueren van die activiteiten over een bepaalde periode.

Vorm (functiestructuur⁸⁵)

- > Hoofd Grootschalige Ontsmetting.
- > Medewerkers ten behoeve van het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten op het terrein van:
 - Ontsmetten van mens (hulpverleners en slachtoffers) en dier
 - Ontsmetten van voertuigen en infrastructuur⁸⁶
 - Advisering (waaronder AGS)
 - Verslaglegging.
- > Functionarissen wier aanwezigheid binnen de taakorganisatie in verband met de omstandigheden van belang is.

Relatie met hoofdstructuur

- > De opschaling naar de taakorganisatie hangt samen met de opschaling naar de sectie Brandweezorg, en het hoofd van de taakorganisatie neemt deel aan de besluitvormingsprocessen binnen de sectie en adviseert de AC over de te behalen prestaties op het terrein van grootschalige ontsmetting ten behoeve van diens rol binnen het ROT.

⁸⁴ Daartoe zijn zogenoemde resourcepools ingericht. Dit kunnen zowel lokale, regionale of bovenregionale pools zijn. Voorwaarde is dat bereikbare en beschikbare functionarissen binnen die pools zijn aangewezen door het daartoe bevoegde gezag, op basis van eerder of via (aanvullend) opleiden en oefenen verkregen kennis. De inzet vanuit pools vindt plaats op basis van vast te stellen regionale procedures voor op- en afschaling van (functies binnen) organieke onderdelen van de regionale crisisorganisatie, conform de filosofie van het knoppenmodel.

⁸⁵ De feitelijke bemensing van de in de opsomming weergegeven functies hangt af van de te behalen prestaties op het terrein van de brandweezorg.

⁸⁶ Deze taak kan ook uitgevoerd worden door Defensie (CBRN eenheid).

Basisvereisten (Pro-Act)

- > Het Deelplan Brandweezorg beschrijft de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de taakorganisatie, mede gelet op de in het Regionaal Beleidsplan beschreven prestatie-eisen, en de daarvoor bereikbare en beschikbare personele en facilitaire resources.
- > Binnen de taakorganisatie is alleen sprake van functionarissen wier aanwezigheid binnen dat onderdeel in verband met de omstandigheden van belang is, en elke medewerker weet wie zijn direct leidinggevende is.
- > Door of namens het daartoe bevoegde gezag zijn criteria vastgesteld ten behoeve van (de)alarmering⁸⁷ van bepaalde functies binnen de taakorganisatie.

3.6 Referenties taakorganisatie informatie

Functie

Het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten die zijn gericht op het tijdig, op de juiste plaats en in de juiste vorm leveren van de juiste informatievoorzieningen aan de juiste afnemers, de daarmee samenhangende verslaglegging, en het continueren van die activiteiten over een bepaalde periode.

Vorm (functiestructuur⁸⁸)

- > Hoofd Informatie.
- > Medewerkers ten behoeve van het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten op het terrein van:
 - Intake informatiemanagement⁸⁹, ten behoeve van:
 - taakorganisatie Bron- en Emissiebestrijding
 - taakorganisatie Grootschalige Redding
 - taakorganisatie Grootschalige Ontsmetting
 - taakorganisatie Ondersteuning.
- > Backoffice(s) Informatiemanagement⁹⁰
- > Verslaglegging.
- > Functionarissen wier aanwezigheid binnen de taakorganisatie in verband met de omstandigheden van belang is.

Relatie met hoofdstructuur

- > Binnen de structuur van de sectie is altijd sprake van de taakorganisatie informatie en het hoofd daarvan neemt deel aan de besluitvormingsprocessen binnen de sectie en adviseert de AC ten behoeve van diens rol binnen het ROT.
- > De taakorganisatie informatie is element van het netwerk voor informatiemanagement binnen de regionale crisisorganisatie. Het Hoofd Informatie draagt – mede op basis van

⁸⁷ Daartoe zijn zogenoemde resourcepools ingericht. Dit kunnen zowel lokale, regionale of bovenregionale pools zijn. Voorwaarde is dat bereikbare en beschikbare functionarissen binnen die pools zijn aangewezen door het daartoe bevoegde gezag, op basis van eerder of via (aanvullend) opleiden en oefenen verkregen kennis. De inzet vanuit pools vindt plaats op basis van vast te stellen regionale procedures voor op- en afschaling van (functies binnen) organieke onderdelen van de regionale crisisorganisatie, conform de filosofie van het knoppenmodel.

⁸⁸ De feitelijke bemensing van de in de opsomming weergegeven functies hangt af van de te behalen prestaties op het terrein van informatiemanagement.

⁸⁹ Aannemen van verzoeken voor het verwerven, verwerken en veredelen van informatie en het tijdig in de juiste vorm verstrekken daarvan aan relevante afnemers.

⁹⁰ Dit kunnen reguliere onderdelen zijn voor informatiemanagement, dan wel een daartoe in te richten backoffice.

de verslaglegging binnen de sectie en taakorganisaties – zorg voor het zogenoemde ‘eigen beeld’ dat tijdig en in de juiste vorm ter beschikking wordt gesteld aan degene die binnen de hoofdstructuur van de regionale crisisorganisatie verantwoordelijk is voor het bijhouden van het zogenoemde ‘totaalbeeld’.

Basisvereisten (Pro-Act)

- > Het Deelplan Brandweezorg beschrijft de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de taakorganisatie, mede gelet op de in het Regionaal Beleidsplan beschreven prestatie-eisen, en de daarvoor bereikbare en beschikbare personele en facilitaire resources.
- > Binnen de taakorganisatie is alleen sprake van functionarissen wier aanwezigheid binnen dat onderdeel in verband met de omstandigheden van belang is, en elke medewerker weet wie zijn direct leidinggevende is.
- > Door of namens het daartoe bevoegde gezag zijn criteria vastgesteld ten behoeve van (de)alarmering⁹¹ van bepaalde functies binnen de taakorganisatie.

3.7 Referenties taakorganisatie ondersteuning

Functie

Het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten die zijn gericht op het tijdig, op de juiste plaats en in de juiste vorm leveren van de juiste personele en facilitaire⁹² voorzieningen aan de juiste afnemers, de daarmee samenhangende verslaglegging, en het continueren van die activiteiten over een bepaalde periode.

Vorm (functiestructuur⁹³)

- > Hoofd Ondersteuning.
- > Medewerkers ten behoeve van het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten op het terrein van:
 - Intake Resource management⁹⁴, ten behoeve van:
 - o taakorganisatie Bron- en Emissiebestrijding
 - o taakorganisatie Grootschalige Redding
 - o taakorganisatie Grootschalige Ontsmetting
 - o taakorganisatie Informatie.
 - Backoffice(s) resource management⁹⁵
 - Coördinatie verbindingen⁹⁶

⁹¹ Daartoe zijn zogenoemde resourcepools ingericht. Dit kunnen zowel lokale, regionale of bovenregionale pools zijn. Voorwaarde is dat bereikbare en beschikbare functionarissen binnen die pools zijn aangewezen door het daartoe bevoegde gezag, op basis van eerder of via (aanvullend) opleiden en oefenen verkregen kennis. De inzet vanuit pools vindt plaats op basis van vast te stellen regionale procedures voor op- en afschaling van (functies binnen) organieke onderdelen van de regionale crisisorganisatie, conform de filosofie van het knoppenmodel.

⁹² Huisvesting, Middelen & Services en ICT. Resource management heeft betrekking op componenten die ook wel geduid worden met PIOFACH.

⁹³ De feitelijke bemensing van de in de opsomming weergegeven functies hangt af van de te behalen prestaties op het terrein van resource management.

⁹⁴ Aannemen van verzoeken voor het tijdig en in de juiste vorm voorzien in personele en facilitaire voorzieningen (c.q. PIOFACH-functies).

⁹⁵ Dit kunnen reguliere onderdelen zijn, dan wel een daartoe in te richten backoffice.

⁹⁶ Onder andere de verbindingsofficier conform aanbevelingen uit diverse evaluaties over het beheer en gebruik van het C2000-systeem bij (grootschalige) incidentbestrijding.

- Coördinatie (preparatie) nafase⁹⁷
- Verslaglegging.
- > Functionarissen wier aanwezigheid binnen de taakorganisatie in verband met de omstandigheden van belang is.

Relatie met hoofdstructuur

- > Binnen de structuur van de sectie is altijd sprake van de taakorganisatie ondersteuning en het hoofd daarvan neemt deel aan de besluitvormingsprocessen binnen de sectie en adviseert de AC ten behoeve van diens rol binnen het ROT.
- > De taakorganisatie ondersteuning is element van het netwerk voor resource management binnen de regionale crisisorganisatie.

Basisvereisten (Pro-Act)

- > Het Deelplan Brandweezorg beschrijft de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de taakorganisatie, mede gelet op de in het Regionaal Beleidsplan beschreven prestatie-eisen, en de daarvoor bereikbare en beschikbare personele en facilitaire resources.
- > Binnen de taakorganisatie is alleen sprake van functionarissen wier aanwezigheid binnen dat onderdeel in verband met de omstandigheden van belang is, en elke medewerker weet wie zijn direct leidinggevende is.
- > Door of namens het daartoe bevoegde gezag zijn criteria vastgesteld ten behoeve van (de)alarmering⁹⁸ van bepaalde functies binnen de taakorganisatie.

⁹⁷ Denk daarbij o.a. aan (het voorbereiden van) de nazorg van personeel, evalueren en verantwoorden en verbetermanagement. Zie ook de referenties van de taakorganisatie preparatie nafase binnen de sectie Bevolkingszorg.

⁹⁸ Daartoe zijn zogenoemde resourcepools ingericht. Dit kunnen zowel lokale, regionale of bovenregionale pools zijn. Voorwaarde is dat bereikbare en beschikbare functionarissen binnen die pools zijn aangewezen door het daartoe bevoegde gezag, op basis van eerder of via (aanvullend) opleiden en oefenen verkregen kennis. De inzet vanuit pools vindt plaats op basis van vast te stellen regionale procedures voor op- en afschaling van (functies binnen) organieke onderdelen van de regionale crisisorganisatie, conform de filosofie van het knoppenmodel.

4 Referentiekader Regionaal Crisisplan

Referenties Geneeskundige zorg

4.1 Voorwoord

Het landelijk Crisismodel GHOR vormt de basis voor de referenties van de Geneeskundige zorg. Op 26 april 2013 heeft de Raad van Directeuren Publieke Gezondheid dit landelijk model voor de invulling van het geneeskundige deel van het regionale crisisplan vastgesteld. Dit model kan door de veiligheidsregio's worden gebruikt bij het opstellen van het crisisplan zoals bedoeld in artikel 16 van de Wet veiligheidsregio's. In dit plan worden de organisatie, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden in het kader van de rampenbestrijding en crisisbeheersing opgenomen.

Alle Directeuren Publieke Gezondheid (DPG) spreken af om dezelfde rollen en naamgeving te hanteren in hun regionale crisisorganisatie, voor zover dat niet stuit op bezwaren van het regionale bestuur of de regionale partners. Deze werkwijze vergemakkelijkt de multidisciplinaire samenwerking met brandweer, politie en gemeente, de onderlinge bijstandsverlening en bovenregionale hulpverlening, en maakt het mogelijk om landelijk eenduidige opleidingen te organiseren en vergroot de herkenbaarheid van de GHOR voor onze partners. Binnen de sectie Geneeskundige zorg is sprake van vier taakorganisaties:

- > Taakorganisatie acute gezondheidszorg⁹⁹
- > Taakorganisatie publieke gezondheidszorg
- > Taakorganisatie informatie
- > Taakorganisaties ondersteuning.

De direct bij de acute en publieke gezondheidszorg betrokken zorginstellingen, ambulancevoorzieningen, beroepsbeoefenaars en zorgdiensten stellen resources ter beschikking aan onderdelen van de sectie. Elke taakorganisatie staat onder leiding van een hoofd. Naast die hoofden is binnen de sectie sprake van een Algemeen Commandant Geneeskundige Zorg (ACGZ) die belast is met de operationele leiding over de geneeskundige hulpverlening en – die bij opschaling daartoe – lid is van het ROT. De volgende aandachtspunten zijn aan de orde:

- > Waar de wetgever in het besluit personeel nog spreekt over functies, wordt in het crisismodel benadrukt, dat het om (combinaties van) rollen gaat, die daartoe aangewezen functionarissen invullen ten tijde van een ramp/crisis. De DPG draagt zorg

⁹⁹ Feitelijk de 'geneeskundige hulpverlening' als element binnen de acute zorgketen. De kernactiviteiten binnen deze taakorganisatie richten zich op het (pre-hospitaal) triëren, behandelen, verwijzen en vervoeren, waaronder begrepen de grootschalige geneeskundige bijstand en gewondenspreiding.

voor het – vanuit de organisaties genoemd in artikel 33 Wet veiligheidsregio's¹⁰⁰ – bemensen van de volgende rollen: ACGZ, hoofd informatie, hoofd ondersteuning, hoofd acute gezondheidszorg, hoofd publieke gezondheidszorg en officier van dienst geneeskundig (OvD-G). Overige rollen binnen de opgeschaalde Geneeskundige zorg zijn regulier van aard.

- > De GHOR-rollen en functienamen wijken op onderdelen af van de in het Besluit personeel veiligheidsregio's omschreven rollen en functienamen.^{105 101} Het crisismodel GHOR geeft invulling aan de actuele opvattingen over de wijze van werken onder crisissomstandigheden en gaat in beginsel uit van reguliere verhoudingen tussen de bij Geneeskundige zorg betrokken partijen. Het crisismodel beschrijft in ieder geval hoe invulling wordt gegeven aan de 'DPG-rollen': beleidsadviseur binnen de context van het GBT/RBT en operationeel leider binnen de context van een ROT.
- > Binnen het crisismodel GHOR hebben en houden zorginstellingen een eigenstandige rol bij het in stand houden van de zorgcontinuïteit tijdens crises en rampen, zoals dat ook geldt voor de Ambulancevoorzieningen in de acute Geneeskundige zorg en de GGD in de publieke Geneeskundige zorg.
- > Binnen het crisismodel GHOR worden twee hoofdprocessen onderscheiden: publieke gezondheid en acute gezondheid. Beide processen kunnen alleen uitgevoerd worden als de betrokken ketenpartners hun interne processen hebben vormgegeven en afgestemd met het crisismodel GHOR. De ketenpartners hebben hiertoe in afstemming met de GHOR de eigen Rampen Opvang Plannen (ROP's) opgesteld.
- > De DPG is verantwoordelijk voor de ketensamenwerking op het terrein van de volgende vijf (deel)processen in de geneeskundige hulp bij rampen en crises: acute gezondheid, infectieziekten, medische milieukunde (inclusief GAGS), PSH en Gezondheidsonderzoek bij rampen.
- > Binnen het crisismodel GHOR vormen de crisisteams binnen de artikel 33-organisaties geen onderdeel van de in dat model beschreven structuur. De verbinding tussen het actiecentrum GHOR en crisisteams vindt in dat model vooral plaats op het terrein van informatie- en resource management.

Leeswijzer

De context van de hierna beschreven referenties wordt gevormd door deel I en de begrippenlijst in bijlage I. De beschrijving van de referenties kent dezelfde indeling als bij de andere kolommen: functie en vorm van de sectie, en aansluitend die van de taakorganisaties acute zorg en publieke gezondheidszorg. Vervolgens komt de relatie van de rollen binnen die onderdelen met de rollen in de hoofdstructuur aan de orde. Bij deze beschrijving is het vertrekpunt het beschrevene in het crisismodel GHOR, waarbij wel een aanscherping is aangebracht ten aanzien van de rol van de DPG en andere rollen in relatie tot de hoofdstructuur.

Namens de klankbordgroep GHOR,
Jelle Doosje, Mathijs Leurink, Will van Roessel & Vincent Pot

¹⁰⁰ Zie Muller, Brainich & Rogier (2015, p.639). De functies van Hoofd Informatie en Hoofd Ondersteuning worden over het algemeen bemenst worden door mensen die in dienst zijn van de GHOR. Zie ook de organisatietypologieën van Dynes: ten tijde van een ramp/crisis, zoveel als mogelijk reguliere processen uitvoeren binnen reguliere structuren.

¹⁰¹ Synchronisatie in rollen en functienamen wordt beoogd via de voorgenomen wijziging van het Besluit (personeel) veiligheidsregio's (tweede tranche).

4.2 Referenties sectie Geneeskundige zorg

Functie

Operationele leiding onder verantwoordelijkheid van de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio binnen de door hem – op advies van de DPG – gestelde grenzen en die is gericht op het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van het tijdig, op de juiste plaats en in de juiste vorm aan de juiste afnemers leveren van producten/diensten op het terrein van de opgeschaalde Geneeskundige zorg. Deze functie kan worden uitgevoerd binnen of buiten de organisatorische context van de hoofdstructuur.¹⁰²

Vorm (functiestructuur¹⁰³)

- > ACGZ.
- > Hoofd Informatie.¹⁰⁴
- > Hoofd Ondersteuning.¹⁰⁵
- > Afhankelijk van de te behalen operationele prestaties op het terrein van de Geneeskundige zorg:¹⁰⁶
 - Hoofd Acute Zorg
 - Hoofd Publieke Gezondheidszorg.
- > Functionarissen wier aanwezigheid binnen de sectie in verband met de omstandigheden van belang is.¹⁰⁷

Relatie met hoofdstructuur

- > De ACGZ is belast met de operationele leiding over de geneeskundige hulpverlening onder verantwoordelijkheid van het daartoe bevoegde gezag en binnen de door dat gezag gestelde grenzen. De ACGZ is bevoegd de nodige opdrachten te geven aan organisaties en diensten van verschillende disciplines voor het (doen) uitvoeren van de geneeskundige hulpverlening.
- > De ACGZ draagt zorg voor het leveren van personele, facilitaire en informatievoorzieningen aan ketenprocessen binnen de regionale crisisorganisatie.¹⁰⁸
- > De ACGZ adviseert de Directeur publieke gezondheid in diens wettelijke adviestaak (bestuurlijke advisering) op het terrein van de acute en publieke gezondheidszorg.
- > Binnen de context van de hoofdstructuur neemt de ACGZ deel aan besluitvormingsprocessen binnen het ROT en stemt af met de operationeel leider over de te behalen operationele prestaties op het terrein van de geneeskundige hulpverlening en publieke gezondheidszorg. Bij fysieke scheiding tussen sectie en regionaal operationeel stemt de ACGZ binnen het ROT zijn werkzaamheden af met zijn waarnemer binnen de sectie.

¹⁰² Zie deel I, paragraaf 1.1.

¹⁰³ De feitelijke bemensing van de in de opsomming weergegeven functies hangt af van de te behalen prestaties op het terrein van de geneeskundige zorg.

¹⁰⁴ Maakt deel uit van het netwerk informatiemanagement binnen de regionale crisisorganisatie; de netcentrische werkwijze. Zie taakorganisatie informatie.

¹⁰⁵ Maakt deel uit van het netwerk resourcemanagement binnen de regionale crisisorganisatie. Zie taakorganisatie ondersteuning, paragraaf 4.6.

¹⁰⁶ Wordt bepaald door de AC. De opschaling naar de kernbezetting van de sectie (ACGZ, HIN en HON) kan ook plaatsvinden voor het faciliteren van de werkzaamheden van de OvD-G.

¹⁰⁷ Te denken valt aan staffuncties op het terrein van verslaglegging, (crisis)communicatie, veiligheidscoördinatie, beleidsadviseurs en liaisonfunctie naar zorginstellingen en individuele beroepsbeoefenaars.

¹⁰⁸ Bijvoorbeeld crisiscommunicatie, grootschalige evacuatie, informatie- en resourcemanagement.

Basisvereisten (Pro-Act)

- > Het daartoe bevoegde gezag stelt kaders vast voor het Deelplan Geneeskundige Zorg, dat (integraal) onderdeel vormt van het Regionaal Crisisplan.
- > Binnen de sectie is alleen sprake van functionarissen wier aanwezigheid binnen dat onderdeel in verband met de omstandigheden van belang is.
- > Door of namens het daartoe bevoegde gezag zijn kaders vastgesteld voor het beschrijven van competentieprofielen van de:
 - AC
 - Hoofden van taakorganisaties
 - Overige staffuncties.
- > Door of namens het daartoe bevoegde gezag zijn criteria vastgesteld ten behoeve van (de)alarmering van bepaalde functies binnen de sectie vanuit daartoe ingerichte resourcepools.¹⁰⁹

4.3 Referenties taakorganisatie acute gezondheidszorg

Functie

Het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten die zijn gericht op het in de juiste vorm aan de juiste afnemers leveren van bepaalde diensten en producten op het terrein van de geneeskundige hulpverlening, de daarmee samenhangende registratie, en het continueren van die activiteiten over een bepaalde periode.

Vorm (functiestructuur¹¹⁰)

- > Hoofd Acute Gezondheidszorg.
- > Medewerkers ten behoeve van het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten op het terrein van:
 - Geneeskundige hulpverlening¹¹¹
 - Grootschalige geneeskundige bijstand
 - Gewondenspreiding
 - Advisering¹¹²
 - Registratie/Verslaglegging.
- > Functionarissen wier aanwezigheid binnen de taakorganisatie in verband met de omstandigheden van belang is.

Relatie met hoofdstructuur

- > De opschaling naar de taakorganisatie hangt samen met de opschaling naar de sectie Geneeskundige zorg, en het hoofd van de taakorganisatie neemt deel aan de

¹⁰⁹ Dit kunnen zowel lokale, regionale of bovenregionale pools zijn. Voorwaarde is dat bereikbare en beschikbare functionarissen binnen die pools zijn aangewezen door het daartoe bevoegde gezag, op basis van eerder of via (aanvullend) opleiden en oefenen verkregen kennis. De inzet vanuit pools vindt plaats op basis van vast te stellen regionale procedures voor op- en afschaling van (functies binnen) organieke onderdelen van de regionale crisisorganisatie, conform de filosofie van het knoppenmodel.

¹¹⁰ De feitelijke bemensing van de in de opsomming weergegeven functies hangt af van de te behalen prestaties op het terrein van de acute zorg.

¹¹¹ Als element van de acute zorgketen en waaraan de direct betrokken partijen (reguliere) resources ter beschikking stellen. Het gaat hier over de geneeskundige hulpverlening 'in het veld'; tot aan de overname daarvan binnen de daartoe ingerichte (reguliere) diensten en organisaties, conform rampen-opvangplannen (ROP).

¹¹² Bijvoorbeeld de Gezondheidskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen (GAGS).

besluitvormingsprocessen binnen de sectie en adviseert de AC over de te behalen prestaties op het terrein van de ambulancezorg ten behoeve van diens rol binnen het ROT.

Basisvereisten (Pro-Act)

- > Het Hoofd Acute Gezondheidszorg ondersteunt de OvD-G die op de plaats van het incident – al dan niet als lid van het Commando Plaats Incident – leiding geeft aan de uitvoering van de ambulancezorg, grootschalige geneeskundige bijstand en coördinatie van gewondenspreiding.
- > Het Deelplan Geneeskundige Zorg beschrijft de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de taakorganisatie, mede gelet op de in het Regionaal Beleidsplan beschreven prestatie-eisen, en de daarvoor bereikbare en beschikbare personele en facilitaire resources.
- > Binnen de taakorganisatie is alleen sprake van functionarissen wier aanwezigheid binnen dat onderdeel in verband met de omstandigheden van belang is, en elke medewerker weet wie zijn direct leidinggevende is.
- > Door of namens het daartoe bevoegde gezag zijn criteria vastgesteld ten behoeve van (de)alarmering van bepaalde functies binnen de taakorganisatie vanuit daartoe ingerichte resourcepools.¹¹³

4.4 Referenties taakorganisatie publieke gezondheidszorg

Functie

Het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten die zijn gericht op het in de juiste vorm aan de juiste afnemers leveren van bepaalde diensten en producten op het terrein van de publieke gezondheidszorg, de daarmee samenhangende registratie, en het continueren van die activiteiten over een bepaalde periode.

Vorm (functiestructuur¹¹⁴)

- > Hoofd Publieke Gezondheidszorg.
- > Medewerkers ten behoeve van het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten op het terrein van:
 - Infectieziektebestrijding¹¹⁵
 - Medische Milieukunde
 - Gezondheidsonderzoek bij rampen en crises
 - Psychosociale Hulpverlening.
- > Functionarissen wier aanwezigheid binnen de taakorganisatie in verband met de omstandigheden van belang is.

¹¹³ Dit kunnen zowel lokale, regionale of bovenregionale pools zijn. Voorwaarde is dat bereikbare en beschikbare functionarissen binnen die pools zijn aangewezen door het daartoe bevoegde gezag, op basis van eerder of via (aanvullend) opleiden en oefenen verkregen kennis. De inzet vanuit pools vindt plaats op basis van vast te stellen regionale procedures voor op- en afschaling van (functies binnen) organieke onderdelen van de regionale crisisorganisatie, conform de filosofie van het knoppenmodel.

¹¹⁴ De feitelijke bemensing van de in de opsomming weergegeven functies hangt af van de te behalen prestaties op het terrein van de publieke gezondheidszorg.

¹¹⁵ Binnen de sectie kan – naast de taakorganisaties acute en publieke gezondheidszorg – opschaling plaatsvinden naar de taakorganisatie infectieziektebestrijding onder leiding van het Hoofd infectieziektebestrijding.

Relatie met hoofdstructuur

- > De opschaling naar de taakorganisatie hangt samen met de opschaling naar de sectie Geneeskundige zorg, en het hoofd van de taakorganisatie neemt deel aan de besluitvormingsprocessen binnen de sectie en adviseert de AC over de te behalen prestaties op het terrein van de publieke gezondheidszorg, ten behoeve van diens rol binnen het ROT.

Basisvereisten (Pro-Act)

- > Het Deelplan Geneeskundige Zorg beschrijft de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de taakorganisatie, mede gelet op de in het Regionaal Beleidsplan beschreven prestatie-eisen, en de daarvoor bereikbare en beschikbare personele en facilitaire resources.
- > Binnen de taakorganisatie is alleen sprake van functionarissen wier aanwezigheid binnen dat onderdeel in verband met de omstandigheden van belang is, en elke medewerker weet wie zijn direct leidinggevende is.
- > Door of namens het daartoe bevoegde gezag zijn criteria vastgesteld ten behoeve van (de)alarmering van bepaalde functies binnen de taakorganisatie vanuit daartoe ingerichte resourcepools.¹¹⁶

4.5 Referenties taakorganisatie informatie

Functie

Het – in nauwe afstemming met de in artikel 33 lid 1 van de Wet veiligheidsregio's beschreven organisaties – plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten die zijn gericht op het in de juiste tijd, op de juiste plaats en in de juiste vorm leveren van bepaalde informatievoorzieningen aan de juiste afnemers, de daarmee samenhangende registratie, en het continueren van die activiteiten over een bepaalde periode.

Vorm (functiestructuur¹¹⁷)

- > Hoofd Informatie.
- > Medewerkers ten behoeve van het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten op het terrein van:
 - Intake Informatiemanagement¹¹⁸, ten behoeve van:
 - taakorganisatie Acute Gezondheidszorg
 - taakorganisatie Publieke Gezondheidszorg
 - crisisteam(s) 'artikel 33-organisaties'

¹¹⁶ Dit kunnen zowel lokale, regionale of bovenregionale pools zijn. Voorwaarde is dat bereikbare en beschikbare functionarissen binnen die pools zijn aangewezen door het daartoe bevoegde gezag, op basis van eerder of via (aanvullend) opleiden en oefenen verkregen kennis. De inzet vanuit pools vindt plaats op basis van vast te stellen regionale procedures voor op- en afschaling van (functies binnen) organieke onderdelen van de regionale crisisorganisatie, conform de filosofie van het knoppenmodel.

¹¹⁷ De feitelijke bemensing van de in de opsomming weergegeven functies hangt af van de te behalen prestaties op het terrein van informatiemanagement.

¹¹⁸ Aannemen van verzoeken voor het verwerven, verwerken en veredelen van informatie en het tijdig in de juiste vorm verstrekken daarvan aan relevante afnemers.

- verwanteninformatie¹¹⁹
 - taakorganisatie Ondersteuning.
 - Backoffice(s) Informatiemanagement¹²⁰
 - Registratie/Verslaglegging.
- > Functionarissen wier aanwezigheid binnen de taakorganisatie in verband met de omstandigheden van belang is.

Relatie met hoofdstructuur

- > Binnen de structuur van de sectie is altijd sprake van de taakorganisatie informatie en het hoofd daarvan neemt deel aan de besluitvormingsprocessen binnen de sectie en adviseert de AC ten behoeve van diens rol binnen het ROT.
- > De taakorganisatie informatie is element van het netwerk voor informatiemanagement binnen de regionale crisisorganisatie. Het Hoofd Informatie draagt – mede op basis van de verslaglegging binnen de sectie en taakorganisaties – zorg voor het zogenoemde ‘eigen beeld’ dat tijdig en in de juiste vorm ter beschikking wordt gesteld aan degene die binnen de hoofdstructuur van de regionale crisisorganisatie verantwoordelijk is voor het bijhouden van het zogenoemde ‘totaalbeeld’.

Basisvereisten (Pro-Act)

- > Het Deelplan Geneeskundige Zorg beschrijft de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de taakorganisatie, mede gelet op de in het Regionaal Beleidsplan beschreven prestatie-eisen, en de daarvoor bereikbare en beschikbare personele en facilitaire resources.
- > Binnen de taakorganisatie is alleen sprake van functionarissen wier aanwezigheid binnen dat onderdeel in verband met de omstandigheden van belang is, en elke medewerker weet wie zijn direct leidinggevende is.
- > Door of namens het daartoe bevoegde gezag zijn criteria vastgesteld ten behoeve van (de)alarmering van bepaalde functies binnen de taakorganisatie vanuit daartoe ingerichte resourcepools.¹²¹

4.6 Referenties taakorganisatie ondersteuning

Functie

Het – in nauwe afstemming met de in artikel 33 lid 1 van de Wet veiligheidsregio's beschreven organisaties – plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten die zijn gericht op het in de juiste tijd, op de juiste plaats en in de juiste vorm leveren van bepaalde personele en facilitaire voorzieningen¹²² aan de juiste afnemers, de daarmee

¹¹⁹ Element van het netwerk op het terrein van de slachtofferinformatiesystematiek (SIS). Zie voor de context, functie en vorm van informatiecoördinatie ten behoeve van verwanteninformatie, het in de Slachtofferinformatiesystematiek (Veiligheidsberaad, 2011) beschreven ketenproces. Zie ook referenties Bevolkingszorg en Politiezorg.

¹²⁰ Dit kunnen reguliere onderdelen zijn voor informatiemanagement, dan wel een daartoe in te richten backoffice.

¹²¹ Dit kunnen zowel lokale, regionale of bovenregionale pools zijn. Voorwaarde is dat bereikbare en beschikbare functionarissen binnen die pools zijn aangewezen door het daartoe bevoegde gezag, op basis van eerder of via (aanvullend) opleiden en oefenen verkregen kennis. De inzet vanuit pools vindt plaats op basis van vast te stellen regionale procedures voor op- en afschaling van (functies binnen) organieke onderdelen van de regionale crisisorganisatie, conform de filosofie van het knoppenmodel.

¹²² Huisvesting, Middelen & Services en ICT. Resource management heeft betrekking op componenten die ook wel geduid worden met PIOFACH.

samenhangende registratie, en het continueren van die activiteiten over een bepaalde periode.

Vorm (functiestructuur¹²³)

- > Hoofd taakorganisatie Ondersteuning.
- > Medewerkers ten behoeve van het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten op het terrein van:
- > Intake Resource management¹²⁴, ten behoeve van:
 - taakorganisatie Acute Gezondheidszorg
 - taakorganisatie Publieke Gezondheidszorg
 - crisisteam(s) 'artikel 33-organisaties'
 - verwanteninformatie¹²⁵
 - taakorganisatie Informatie.
- > Backoffice(s) Resource management¹²⁶
- > Coördinatie verbindingen¹²⁷
- > Coördinatie (preparatie) nafase¹²⁸
- > Registratie/Verslaglegging.
- > Functionarissen wier aanwezigheid binnen de taakorganisatie in verband met de omstandigheden van belang is.

Relatie met hoofdstructuur

- > Binnen de structuur van de sectie is altijd sprake van de taakorganisatie ondersteuning en het hoofd daarvan neemt deel aan de besluitvormingsprocessen binnen de sectie en adviseert de AC ten behoeve van diens rol binnen het ROT.
- > De taakorganisatie ondersteuning is element van het netwerk voor resource management binnen de regionale crisisorganisatie en onderhoudt daartoe een functionele relatie met de sectie resource management binnen het ROT.

Basisvereisten (Pro-Act)

- > Het Deelplan Geneeskundige Zorg beschrijft de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de taakorganisatie, mede gelet op de in het Regionaal Beleidsplan beschreven prestatie-eisen, en de daarvoor bereikbare en beschikbare personele en facilitaire resources.
- > Binnen de taakorganisatie is alleen sprake van functionarissen wier aanwezigheid binnen dat onderdeel in verband met de omstandigheden van belang is, en elke medewerker weet wie zijn direct leidinggevende is.

123 De feitelijke bemensing van de in de opsomming weergegeven functies hangt af van de te behalen prestaties op het terrein van resource management.

124 Aannemen van verzoeken voor het tijdig en in de juiste vorm voorzien in personele en facilitaire voorzieningen (c.q. PIOFACH-functies).

125 Element van het netwerk op het terrein van de slachtofferinformatiesystematiek (SIS). Zie voor de context, functie en vorm van informatievoordiening ten behoeve van verwanteninformatie, het in de Slachtofferinformatiesystematiek (Veiligheidsberaad, 2011) beschreven ketenproces. Zie ook referenties Bevolkingszorg en Politiezorg.

126 Dit kunnen reguliere onderdelen zijn, dan wel een daartoe in te richten backoffice.

127 Onder andere de verbindingsofficier conform aanbevelingen uit diverse evaluaties over het beheer en gebruik van het C2000-systeem bij (grootschalige) incidentbestrijding.

128 Denk daarbij o.a. aan (het voorbereiden van) de nazorg van personeel, evalueren en verantwoorden en verbetermanagement. Zie ook de referenties van de taakorganisatie preparatie nafase binnen de sectie Bevolkingszorg.

- > Door of namens het daartoe bevoegde gezag zijn criteria vastgesteld ten behoeve van (de)alarmering van bepaalde functies binnen de taakorganisatie vanuit daartoe ingerichte resourcepools.¹²⁹

¹²⁹ Dit kunnen zowel lokale, regionale of bovenregionale pools zijn. Voorwaarde is dat bereikbare en beschikbare functionarissen binnen die pools zijn aangewezen door het daartoe bevoegde gezag, op basis van eerder of via (aanvullend) opleiden en oefenen verkregen kennis. De inzet vanuit pools vindt plaats op basis van vast te stellen regionale procedures voor op- en afschaling van (functies binnen) organieke onderdelen van de regionale crisisorganisatie, conform de filosofie van het knoppenmodel.

5 Referentiekader Regionaal Crisisplan

Referenties Politiezorg

5.1 Voorwoord

Sinds het referentiekader uit 2009 is er binnen de regionale politiekorpsen hard gewerkt aan het verder verbeteren van het grootschalig en bijzonder politieoptreden op basis van ervaringen uit het veld. Een belangrijke ontwikkeling in dat perspectief is de vorming van de Nationale Politie. Sinds 1 januari 2013 is niet langer sprake van 25 regionale politiekorpsen en een Korps landelijke politiediensten, maar van één Nationale Politie, bestaande uit tien regionale eenheden, een landelijke eenheid en het Politiedienstencentrum. Binnen de regionale eenheden is sprake van districten en basisteams. Een eenheid of district is territoriaal congruent aan een veiligheidsregio. De leiding en het beheer over de nationale politie berust bij de korpschef onder verantwoordelijkheid van de minister van Justitie en Veiligheid. De kerntaak van de politie is het handhaven van de rechtsorde en verlenen van hulp aan hen die deze behoeven. De politie voert haar taken uit in ondergeschiktheid aan het gezag van de:

- > Burgemeester of voorzitter veiligheidsregio, voor wat betreft het handhaven van de openbare orde en hulpverlening.
- > Officier van justitie, voor wat betreft de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde.

Binnen elke eenheid kan de politiechef, op basis van proportionaliteit en subsidiariteit, een Staf Grootschalig en Bijzonder Politieoptreden (SGBO) inrichten. De regionale eenheden schalen met enige regelmaat monodisciplinair op, dus zonder onderdeel te worden van de regionale crisisorganisatie. Op nationaal niveau kan de korpschef op basis van die beginselen een Nationale Staf Grootschalig en Bijzonder politieoptreden (NSGBO) inrichten binnen de context van de nationale crisisbesluitvormingsstructuur.

Om het onderscheid tussen de opschaling binnen de multidisciplinaire en monodisciplinaire context te duiden, gebruiken we de benaming 'sectie Politiezorg' voor opschaling binnen de multidisciplinaire context, en 'SGBO' voor opschaling binnen de monodisciplinaire context.

- > Een SGBO voert haar taken uit onder het gezag van de burgemeester en officier van justitie. Afstemming met het gezag vindt bij monodisciplinair optreden in beginsel plaats door de AC. Waar vereist kan de lokale driehoek ook bestaan uit de burgemeester – (hoofd)officier van justitie – hoofd van het territoriaal onderdeel dat congruent is aan de grenzen van de gemeente c.q. veiligheidsregio. De AC geeft in dat geval uitvoering aan de bevelen van deze driehoek.
- > De sectie politie binnen het ROT voert haar taken uit onder het gezag van de direct

betrokken burgemeester(s) óf voorzitter veiligheidsregio en de (hoofd)officier van justitie, al dan niet binnen de constructie van een (regionaal) beleidsteam. Afstemming met het decentraal gezag vindt bij multidisciplinair optreden plaats door de ROL, die de algemene operationele leiding heeft over de bij de ramp/crisis betrokken operationele disciplines. De AC-Politie geeft – als lid van het ROT – uitvoering aan de bevelen van de ROL. Zie deel I van dit referentiekader.

Een actueel vraagstuk is: hoe moet bij een (dreigende) aantasting van de nationale rechtsorde (waaronder verstoringen van de openbare orde) worden omgegaan met de politiedriehoek binnen de decentrale crisisbesluitvormingsstructuur? In dit referentiekader is het uitgangspunt dat bij een multidisciplinaire gebeurtenis die naar haar aard als ‘politieel’ te duiden is, de ROL afkomstig is van de politie. Daarnaast is uiteraard sprake van een AC-Politie binnen het ROT. Zo is te voorkomen dat de politiedriehoek de besluitvorming binnen een (regionaal) beleidsteam (tijdelijk) doorbreekt of daarnaast staat, zoals in Haren, Alphen aan de Rijn en recent het NOS-incident.

De hierna beschreven referenties hebben betrekking op de sectie politie binnen de structuur van de regionale crisisorganisatie. Een belangrijk uitgangspunt bij het uitwerken van de referenties is de wens van de Nationale Politie om het aantal (hoofden van) taakorganisaties binnen de sectie en SGB-structuur op een realistisch niveau te brengen, mede gelet op een verantwoorde span of control van de AC. De beschreven referenties gelden, logischerwijs, voor de gehele Nationale Politie. Daarvan is het voordeel dat de benodigde competenties ook overal dezelfde zijn, waardoor landelijke uitwisseling van rollen met het oog op kennis- en expertise-uitwisseling eenvoudig kan plaatsvinden.

Leeswijzer

De context voor de hierna beschreven referenties wordt gevormd door deel I en de begrippenlijst in bijlage I. De beschrijving van de referenties kent de volgende elementen: functie en vorm van de sectie en taakorganisaties Politiezorg, de relatie van (functies binnen) die onderdelen met (functies binnen) de hoofdstructuur van de regionale crisisorganisatie en basisvereisten voor de preparatie- c.q. pro-act-fase. De referenties voor taakorganisaties kennen generieke elementen en ook de daarbij in voetnoten verwerkte details kunnen dus herhaald worden.

Namens de klankborggroep Politiezorg,
Margo Coenraads, Ton Heesen & Annet Ponjee

5.2 Referenties Sectie Politiezorg

Functie

Operationele leiding onder verantwoordelijkheid van de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio en/of ‘driehoek’¹³⁰ binnen de door dit gezag gestelde grenzen en die is gericht op het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van het tijdig, op de juiste plaats en in de juiste vorm aan de juiste afnemers leveren van de juiste producten/diensten op het

¹³⁰ Bestaande uit burgemeester of voorzitter veiligheidsregio, (hoofd)officier van justitie en het hoofd van een territoriaal onderdeel van de Nationale Politie, al dan niet binnen de structuur van het gemeentelijk of RBT.

terrein van de grootschalige Politiezorg in het algemeen. Deze functie kan worden uitgevoerd binnen of buiten de organisatorische context van de hoofdstructuur.¹³¹

Vorm (functiestructuur)

- > AC-Politie.
- > Hoofd Informatie.¹³²
- > Hoofd Ondersteuning.¹³³
- > En afhankelijk van de te behalen operationele prestaties op het terrein van de Politiezorg¹³⁴:
 - Hoofd Mobiliteit
 - Hoofd Ordehandhaving
 - Hoofd Bewaken & Beveiligen¹³⁵
 - Hoofd Opsporing¹³⁶
 - Hoofd Interventie.
- > Functionarissen wier aanwezigheid binnen de sectie in verband met de omstandigheden van belang is.¹³⁷

Relatie met hoofdstructuur

- > De AC draagt zorg voor het leveren van personele, facilitaire en informatievoorzieningen aan ketenprocessen binnen de regionale crisisorganisatie.¹³⁸
- > Binnen de context van de hoofdstructuur neemt de AC deel aan besluitvormingsprocessen binnen het ROT en adviseert de operationeel leider over de te behalen operationele prestaties op het terrein van de Politiezorg.
- > De AC adviseert het hoofd van het territoriale onderdeel bij diens wettelijke adviesfunctie binnen de 'driehoek'.¹³⁹
- > Bij fysieke scheiding tussen sectie en ROT kan de AC zijn taken binnen de sectie delegeren aan een tweede AC (buddysysteem).

Basisvereisten (Pro-Act)

- > Het daartoe bevoegde gezag stelt kaders vast voor het Deelplan Politiezorg, dat

¹³¹ Zie inleiding.

¹³² Maakt deel uit van het netwerk informatiemanagement binnen de regionale crisisorganisatie: de netcentrische werkwijze. Zie taakorganisatie informatie.

¹³³ Maakt deel uit van het netwerk resourcemanagement binnen de regionale crisisorganisatie. Zie taakorganisatie ondersteuning, paragraaf 5.9.

¹³⁴ Wordt bepaald door de AC. De opschaling naar de kernbezetting van de sectie (AC, HIN en HON) kan ook plaatsvinden voor het faciliteren van de werkzaamheden van de OvD-Politie. Op basis van proportionaliteit en subsidiariteit kan de AC bepalen dat naast de in de opsomming genoemde hoofden, een extra hoofd ordehandhaving wordt ingezet als hoofd handhaven netwerken en/of een extra hoofd opsporing als hoofd opsporingsexpertise.

¹³⁵ Niet zijnde het Hoofd Dienst Bewaken & Beveiligen van de Landelijke Eenheid, en die conform het stelsel van bewaken en beveiligen, is belast met het waken over de veiligheid van leden van het koninklijk huis en andere door de minister van Justitie en Veiligheid aangewezen personen (zogenoemde 'rijksdomein').

¹³⁶ Niet zijnde het Hoofd Dienst Speciale Interventies (DSI) die, conform de Regeling DSI, optreedt op basis van een zogenoemd operationeel plan van inzet (OPVI), en dat is goedgekeurd door de minister van Justitie en Veiligheid c.q. voorzitter college van procureurs-generaal.

¹³⁷ Te denken valt aan staffuncties op het terrein van verslaglegging, (crisis)communicatie, veiligheidscoördinatie, beleidsadviseurs, liaisonfunctie en evaluatie.

¹³⁸ Bijvoorbeeld grootschalige evacuatie, informatie- en resourcemanagement.

¹³⁹ Dit hoofd kan daartoe deelnemen aan de vergaderingen van het gemeentelijk of RBT. Het verdient aanbeveling het (plv.) hoofd van het territoriale onderdeel waarvan de grenzen congruent zijn aan die van de veiligheidsregio deel te laten nemen aan beleidsteams binnen de structuur van de crisisorganisatie. Zie ook inleiding referenties Politiezorg.

- (integraal) onderdeel vormt van het Regionaal Crisisplan.
- > Binnen de sectie is alleen sprake van functionarissen wier aanwezigheid binnen dat onderdeel in verband met de omstandigheden van belang is.
 - > Door of namens het daartoe bevoegde gezag zijn kaders vastgesteld voor het beschrijven van competentieprofielen van de:
 - AC
 - Hoofden van taakorganisaties
 - Overige staffuncties.
 - > Door of namens het daartoe bevoegde gezag zijn criteria vastgesteld ten behoeve van (de)alarmering¹⁴⁰ van bepaalde functies binnen de sectie.

5.3 Referenties taakorganisatie mobiliteit

Functie

Het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten die zijn gericht op het in de juiste vorm aan de juiste afnemers leveren van de juiste diensten en producten op het terrein van het handhaven van mobiliteit¹⁴¹, de daarmee samenhangende verslaglegging, en het continueren van die activiteiten over een bepaalde periode.

Vorm (functiestructuur¹⁴²)

- > Hoofd Ordehandhaving óf Hoofd Mobiliteit.¹⁴³
- > Medewerkers ten behoeve van het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten op het terrein van:
 - Verkeersgeleiding¹⁴⁴
 - Verkeerstoezicht¹⁴⁵
 - Verkeershandhaving¹⁴⁶
 - Advisering
 - Verslaglegging.
- > Functionarissen wier aanwezigheid binnen de taakorganisatie in verband met de omstandigheden van belang is.

140 Daartoe zijn zogenoemde resourcepools ingericht. Dit kunnen zowel regionale als landelijke pools zijn. Voorwaarde is dat bereikbare en beschikbare functionarissen binnen die pools zijn aangewezen door het daartoe bevoegde gezag, op basis van eerder of via (aanvullend) opleiden en oefenen verkregen kennis. De inzet vanuit pools vindt plaats op basis van vast te stellen regionale procedures voor op- en afschaling van (functies binnen) organieke onderdelen van de regionale crisisorganisatie, conform de filosofie van het knoppenmodel.

141 Daarnaast kan sprake zijn van bepaalde politieprocessen op het terrein van de luchtvaart binnen de Dienst Infrastructuur van de landelijke eenheid.

142 De feitelijke bemensing van de in de opsomming weergegeven functies hangt af van de te behalen prestaties op het terrein van mobiliteit.

143 Indien de aansturing van de taakorganisatie de span of control van het Hoofd Ordehandhaving te boven gaat. Dit wordt bepaald door de AC conform filosofie knoppenmodel.

144 Bevorderen van een goede doorstroming van het verkeer in samenwerking met weg-, water- en spoorbeheerders, waaronder begrepen het 'begeleiden/begidsen' van bijzondere transporten over weg, water en rail.

145 Hier het toezicht op de naleving van gedragsvoorschriften c.q. administratiefrechtelijke/bestuursrechtelijke verkeershandhaving.

146 Strafrechtelijke handhaving c.q. opsporing: de daadwerkelijke voorkoming, opsporing, beëindiging, vervolging en berechting van strafbare feiten op het terrein van mobiliteit (waaronder begrepen ongevalsonderzoek), alsmede de uitvoering van beslissingen van de rechter of het openbaar ministerie in strafzaken. Een klassiek onderscheid is de tactische, technische en forensische opsporing.

Relatie met hoofdstructuur

- > De opschaling naar de taakorganisatie hangt samen met de opschaling naar de sectie Politiezorg, en het hoofd van de taakorganisatie neemt deel aan de besluitvormingsprocessen binnen de sectie en adviseert de AC over de te behalen prestaties op het terrein van mobiliteit ten behoeve van diens rol binnen het ROT.

Basisvereisten (Pro-Act)

- > Het Deelplan Politiezorg beschrijft de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de taakorganisatie, mede gelet op de in het Regionaal Beleidsplan beschreven prestatie-eisen, en de daarvoor bereikbare en beschikbare personele en facilitaire resources.
- > Binnen de taakorganisatie is alleen sprake van functionarissen wier aanwezigheid binnen dat onderdeel in verband met de omstandigheden van belang is, en elke medewerker weet wie zijn direct leidinggevende is.
- > Door of namens het daartoe bevoegde gezag zijn criteria vastgesteld ten behoeve van (de)alarmering¹⁴⁷ van bepaalde functies binnen de taakorganisatie.

5.4 Referenties taakorganisatie ordehandhaving

Functie

Het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten die zijn gericht op het in de juiste vorm aan de juiste afnemers leveren van de juiste diensten en producten op het terrein van ordehandhaving¹⁴⁸, de daarmee samenhangende verslaglegging, en het continueren van die activiteiten over een bepaalde periode.

Vorm (functiestructuur¹⁴⁹)

- > Hoofd Ordehandhaving.
- > Medewerkers ten behoeve van het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten op het terrein van:
 - Crowdcontrol
 - Riotcontrol (relbestrijding)
 - Handhaven netwerken¹⁵⁰

147 Daartoe zijn zogenoemde resourcepools ingericht. Dit kunnen zowel regionale of landelijke pools zijn. Voorwaarde is dat bereikbare en beschikbare functionarissen binnen die pools zijn aangewezen door het daartoe bevoegde gezag, op basis van eerder of via (aanvullend) opleiden en oefenen verkregen kennis. De inzet vanuit pools vindt plaats op basis van vast te stellen regionale procedures voor op- en afschaling van (functies binnen) organieke onderdelen van de regionale crisisorganisatie, conform de filosofie van het knoppenmodel.

148 Hier public order management: het realiseren van de gewenste openbare orde, handhaven van de bestaande orde en relbestrijding.

149 De feitelijke bemensing van de in de opsomming weergegeven functies hangt af van de te behalen prestaties op het terrein van ordehandhaving.

150 Het – met ketenpartners – actief aangaan van relaties met maatschappelijke instanties of (emergente) groepen burgers, gericht op het voorkomen c.q. beheersen van een (dreigende) verstoring van de rechtsorde en openbare veiligheid. Op basis van proportionaliteit en subsidiariteit kan de AC bepalen dat wordt opgeschaald naar een separate taakorganisatie handhaven netwerken onder leiding van het Hoofd Handhaven Netwerken. Dit hoofd komt uit de pool van hoofden ordehandhaving.

- Recherchemaatregelen¹⁵¹
 - Advisering¹⁵²
 - Verslaglegging.
- > Functionarissen wier aanwezigheid binnen de taakorganisatie in verband met de omstandigheden van belang is.

Relatie met hoofdstructuur

- > De opschaling naar de taakorganisatie hangt samen met de opschaling naar de sectie Politiezorg, en het hoofd van de taakorganisatie neemt deel aan de besluitvormingsprocessen binnen de sectie en adviseert de AC over de te behalen prestaties op het terrein van ordehandhaving ten behoeve van diens rol binnen het ROT.

Basisvereisten (Pro-Act)

- > Het Deelplan Politiezorg beschrijft de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de taakorganisatie, mede gelet op de in het Regionaal Beleidsplan beschreven prestatie-eisen, en de daarvoor bereikbare en beschikbare personele en facilitaire resources.
- > Binnen de taakorganisatie is alleen sprake van functionarissen wier aanwezigheid binnen dat onderdeel in verband met de omstandigheden van belang is, en elke medewerker weet wie zijn direct leidinggevende is.
- > Door of namens het daartoe bevoegde gezag zijn criteria vastgesteld ten behoeve van (de)alarmering¹⁵³ van bepaalde functies binnen de taakorganisatie.

5.5 Referenties taakorganisatie bewaken & beveiligen

Functie

Het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten die zijn gericht op het in de juiste vorm aan de juiste afnemers leveren van de juiste diensten en producten op het terrein van Bewaken & Beveiligen¹⁵⁴, de daarmee samenhangende verslaglegging, en het continueren van die activiteiten over een bepaalde periode.

151 Hier de strafrechtelijke handhaving c.q. opsporing: de daadwerkelijke voorkoming, opsporing, beëindiging, vervolging en berechting van strafbare feiten op het terrein van openbare orde, alsmede de uitvoering van beslissingen van de rechter of het openbaar ministerie in strafzaken. Een klassiek onderscheid is de tactische, technische en forensische opsporing.

152 O.a. op het terrein van crowdmanagement.

153 Daartoe zijn zogenoemde resourcepools ingericht. Dit kunnen zowel regionale of landelijke pools zijn. Voorwaarde is dat bereikbare en beschikbare functionarissen binnen die pools zijn aangewezen door het daartoe bevoegde gezag, op basis van eerder of via (aanvullend) opleiden en oefenen verkregen kennis. De inzet vanuit pools vindt plaats op basis van vast te stellen regionale procedures voor op- en afschaling van (functies binnen) organieke onderdelen van de regionale crisisorganisatie, conform de filosofie van het knoppenmodel.

154 Het bewaken en beveiligen van personen vindt plaats onder het gezag van het openbaar ministerie. Het bewaken en beveiligen van objecten en diensten vindt plaats onder het gezag van de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio, tenzij sprake is van een concrete dreiging. In dat geval vindt ook het bewaken & beveiligen van objecten en diensten plaats onder het gezag van het openbaar ministerie. Zie Stelsel Bewaken & Beveiligen voor wat betreft personen, objecten en diensten die vallen onder het zogenoemde lokaal- of rijksdomein en daarmee samenhangende taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

Vorm (functiestructuur¹⁵⁵)

- > Hoofd Ordehandhaving óf Hoofd Bewaken & Beveiligen.¹⁵⁶
- > Medewerkers ten behoeve van het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten op het terrein van:
 - Bewaken & Beveiligen van personen¹⁵⁷
 - Bewaken & Beveiligen van objecten
 - Bewaken & Beveiligen van diensten
 - Advisering
 - Verslaglegging.
- > Functionarissen wier aanwezigheid binnen de taakorganisatie in verband met de omstandigheden van belang is.

Relatie met hoofdstructuur

- > De opschaling naar de taakorganisatie hangt samen met de opschaling naar de sectie Politiezorg, en het hoofd van de taakorganisatie neemt deel aan de besluitvormingsprocessen binnen de sectie en adviseert de AC over de te behalen prestaties op het terrein van Bewaken & Beveiligen, ten behoeve van diens rol binnen het ROT.

Basisvereisten (Pro-Act)

- > Het Deelplan Politiezorg beschrijft de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de taakorganisatie, mede gelet op de in het Regionaal Beleidsplan beschreven prestatie-eisen, en de daarvoor bereikbare en beschikbare personele en facilitaire resources.
- > Binnen de taakorganisatie is alleen sprake van functionarissen wier aanwezigheid binnen dat onderdeel in verband met de omstandigheden van belang is, en elke medewerker weet wie zijn direct leidinggevende is.
- > Door of namens het daartoe bevoegde gezag zijn criteria vastgesteld ten behoeve van (de)alarmering¹⁵⁸ van bepaalde functies binnen de taakorganisatie.

5.6 Referenties taakorganisatie opsporing

Functie

Het op operationeel niveau plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten die zijn gericht op het in de juiste vorm aan de juiste afnemers leveren van de juiste diensten en

155 De feitelijke bemensing van de in de opsomming weergegeven functies hangt af van de te behalen prestaties op het terrein van Bewaken & Beveiligen.

156 Het bewaken en beveiligen betreft activiteiten tot aan het niveau van (speciale) interventies. Zie taakorganisatie interventie.

157 De bewaking van leden van het koninklijk huis en andere door de minister van Justitie en Veiligheid en aangewezen personen vindt plaats door de Dienst Bewaken & Beveiligen (DBB), onder het gezag van het openbaar ministerie. Deze dienst is onderdeel van de landelijke eenheid en maakt – in analogie van de Dienst Speciale Interventies – geen deel uit van de structuur van het SGB c.q. actiecentrum politie. Het hoofd van de DBB stemt, binnen de kaders van het daartoe bevoegde gezag, af met de AC over ongewenste gevolgen van de inzet van de DBB voor de openbare orde en veiligheid.

158 Daartoe zijn zogenoemde resourcepools ingericht. Dit kunnen zowel regionale of landelijke pools zijn. Voorwaarde is dat bereikbare en beschikbare functionarissen binnen die pools zijn aangewezen door het daartoe bevoegde gezag, op basis van eerder of via (aanvullend) opleiden en oefenen verkregen kennis. De inzet vanuit pools vindt plaats op basis van vast te stellen regionale procedures voor op- en afschaling van (functies binnen) organieke onderdelen van de regionale crisisorganisatie, conform de filosofie van het knoppenmodel.

producten op het terrein van tactische, technische en forensische opsporing¹⁵⁹ of andere bijzondere recherchetoeepassingen, de daarmee samenhangende verslaglegging, en het continueren van die activiteiten over een bepaalde periode.

Vorm (functiestructuur¹⁶⁰)

- > Hoofd Opsporing.
- > Medewerkers ten behoeve van het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten op het terrein van:
 - Grootschalige opsporing¹⁶¹
 - Opsporingsexpertise¹⁶²
 - Recherchemaatregelen¹⁶³
 - Advisering
 - Verslaglegging.
- > Functionarissen wier aanwezigheid binnen de taakorganisatie in verband met de omstandigheden van belang is.

Relatie met hoofdstructuur

- > De opschaling naar de taakorganisatie hangt samen met de opschaling naar de sectie Politiezorg, en het hoofd van de taakorganisatie neemt deel aan de besluitvormingsprocessen binnen de sectie en adviseert de AC over de te behalen prestaties op het terrein van opsporing, ten behoeve van diens rol binnen het ROT.

Basisvereisten (Pro-Act)

- > Het Deelplan Politiezorg beschrijft de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de taakorganisatie, mede gelet op de in het Regionaal Beleidsplan beschreven prestatie-eisen, en de daarvoor bereikbare en beschikbare personele en facilitaire resources.
- > Binnen de taakorganisatie is alleen sprake van functionarissen wier aanwezigheid binnen dat onderdeel in verband met de omstandigheden van belang is, en elke medewerker weet wie zijn direct leidinggevende is.
- > Door of namens het daartoe bevoegde gezag zijn criteria vastgesteld ten behoeve van (de)alarmering¹⁶⁴ van bepaalde functies binnen de taakorganisatie.

159 De daadwerkelijke voorkoming, opsporing, beëindiging, vervolging en berechting van strafbare feiten, alsmede de uitvoering van beslissingen van de rechter of het openbaar ministerie in strafzaken. Een klassiek onderscheid is de tactische, technische en forensische opsporing.

160 De feitelijke bemensing van de in de opsomming weergegeven functies hangt af van de te behalen prestaties op het terrein van opsporing.

161 Conform de samenstelling van het Team Grootschalige Opsporing (TGO).

162 Waaronder het Team Onderhandelaars, Observatieteams, Arrestatieteams, Team Specialistische Operaties en het (Landelijk) Team Forensische Opsporing. Binnen het (L)TFO is onder meer sprake van activiteiten die zijn gericht op het bergen en identificeren van doden en persoonsgebonden goederen. Op basis van proportionaliteit en subsidiariteit kan de AC bepalen dat wordt opgeschaald naar een separate taakorganisatie onder leiding van het Hoofd Opsporingsexpertise. Dit hoofd komt uit de pool van hoofden opsporing.

163 Recherchemaatregelen kunnen onderdeel zijn van de taakorganisatie ordehandhaving, indien (nog) geen sprake is van opschaling naar de taakorganisatie opsporing.

164 Daartoe zijn zogenoemde resourcepools ingericht. Dit kunnen zowel regionale of landelijke pools zijn. Voorwaarde is dat bereikbare en beschikbare functionarissen binnen die pools zijn aangewezen door het daartoe bevoegde gezag, op basis van eerder of via (aanvullend) opleiden en oefenen verkregen kennis. De inzet vanuit pools vindt plaats op basis van vast te stellen regionale procedures voor op- en afschaling van (functies binnen) organieke onderdelen van de regionale crisisorganisatie, conform de filosofie van het knoppenmodel.

5.7 Referenties taakorganisatie interventie

Functie

Het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten die zijn gericht op het in de juiste vorm aan de juiste afnemers leveren van de juiste diensten en producten op het terrein van (speciale) interventies, de daarmee samenhangende verslaglegging, en het continueren van die activiteiten over een bepaalde periode.

Vorm (functiestructuur¹⁶⁵)

- > Hoofd Interventie.¹⁶⁶
- > Medewerkers ten behoeve van het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten op het terrein van:
 - Aanhouding en Ondersteuning
 - Expertise & Operationele Ondersteuning¹⁶⁷
 - Advisering
 - Verslaglegging.
- > Functionarissen wier aanwezigheid binnen de taakorganisatie in verband met de omstandigheden van belang is.

Relatie met hoofdstructuur

- > De opschaling naar de taakorganisatie hangt samen met de opschaling naar de sectie Politiezorg, en het hoofd van de taakorganisatie neemt deel aan de besluitvormingsprocessen binnen de sectie en adviseert de AC over de te behalen prestaties op het terrein van interventie, ten behoeve van diens rol binnen het ROT.

Basisvereisten (Pro-Act)

- > Het Deelplan Politiezorg beschrijft de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de taakorganisatie, mede gelet op de in het Regionaal Beleidsplan beschreven prestatie-eisen, en de daarvoor bereikbare en beschikbare personele en facilitaire resources.
- > Binnen de taakorganisatie is alleen sprake van functionarissen wier aanwezigheid binnen dat onderdeel in verband met de omstandigheden van belang is, en elke medewerker weet wie zijn direct leidinggevende is.
- > Door of namens het daartoe bevoegde gezag zijn criteria vastgesteld ten behoeve van (de)alarmering¹⁶⁸ van bepaalde functies binnen de taakorganisatie.

¹⁶⁵ De feitelijke bemensing van de in de opsomming weergegeven functies hangt af van de te behalen prestaties op het terrein van (speciale) interventies.

¹⁶⁶ Conform artikel 9 lid 3 van de Regeling Dienst Speciale Interventies: de chef van aanhoudings- en ondersteuningseenheid tot het moment dat sprake is van de inzet van de Dienst Speciale Interventies op basis van een operationeel plan van inzet (OPVI) dat is goedgekeurd door de minister van Justitie en Veiligheid of in diens naam, de voorzitter van het college van procureurs-generaal. Bij een inzet op basis van een OPVI is sprake van commandovoering door het Hoofd DSI. De DSI is geen taakorganisatie binnen de structuur van de SGBO c.q. actiecentrum politie. Het Hoofd DSI en de AC stemmen - binnen de kaders van het daartoe bevoegde gezag - af over het voorkomen c.q. beheersen van ongewenste effecten van de inzet van de DSI voor de openbare orde en veiligheid.

¹⁶⁷ Waaronder langeafstandsprecisievuur.

¹⁶⁸ Daartoe zijn zogenoemde resourcepools ingericht. Dit kunnen zowel regionale of landelijke pools zijn. Voorwaarde is dat bereikbare en beschikbare functionarissen binnen die pools zijn aangewezen door het daartoe bevoegde gezag, op basis van eerder of via (aanvullend) opleiden en oefenen verkregen kennis. De inzet vanuit pools vindt plaats op basis van vast te stellen regionale procedures voor op- en afschaling van (functies binnen) organieke onderdelen van de regionale crisisorganisatie, conform de filosofie van het knoppenmodel.

5.8 Referenties taakorganisatie informatie

Functie

Het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten die zijn gericht op het tijdig, op de juiste plaats en in de juiste vorm leveren van de juiste informatievoorzieningen aan de juiste afnemers, de daarmee samenhangende verslaglegging, en het continueren van die activiteiten over een bepaalde periode.

Vorm (functiestructuur¹⁶⁹)

- > Hoofd Informatie.
- > Medewerkers ten behoeve van het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten op het terrein van:
- > Intake informatiemanagement¹⁷⁰ ten behoeve van de:
 - taakorganisatie Mobiliteit
 - taakorganisatie Ordehandhaving
 - taakorganisatie Bewaken & Beveiligen
 - taakorganisatie Opsporing
 - taakorganisatie Interventie
 - taakorganisatie Ondersteuning
 - verwanteninformatie.¹⁷¹
- > Backoffice(s) Informatiemanagement¹⁷²
- > Verslaglegging.
- > Functionarissen wier aanwezigheid binnen de taakorganisatie in verband met de omstandigheden van belang is.

Relatie met hoofdstructuur

- > Binnen de structuur van de sectie is altijd sprake van de taakorganisatie informatie en het hoofd daarvan neemt deel aan de besluitvormingsprocessen binnen de sectie en adviseert de AC ten behoeve van diens rol binnen het ROT.
- > De taakorganisatie informatie is element van het informatienetwerk binnen de regionale crisisorganisatie en draagt – mede op basis van de verslaglegging binnen de sectie en taakorganisaties – zorg voor het zogenoemde ‘eigen beeld’ dat tijdig en in de juiste vorm ter beschikking wordt gesteld aan degene die binnen de hoofdstructuur van de regionale crisisorganisatie verantwoordelijk is voor het bijhouden van het zogenoemde ‘totaalbeeld’.

Basisvereisten (Pro-Act)

- > Het Deelplan Politiezorg beschrijft de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de taakorganisatie, mede gelet op de in het Regionaal Beleidsplan beschreven prestatie-eisen, en de daarvoor bereikbare en beschikbare personele en facilitaire

¹⁶⁹ De feitelijke bemensing van de in de opsomming weergegeven functies hangt af van de te behalen prestaties op het terrein van informatiemanagement.

¹⁷⁰ Aannemen van verzoeken voor het verwerven, verwerken en veredelen van informatie en het tijdig in de juiste vorm verstrekken daarvan aan relevante afnemers.

¹⁷¹ Element van het netwerk op het terrein van de slachtofferinformatiesystematiek (SIS). Zie voor de context, functie en vorm van informatiecoördinatie ten behoeve van verwanteninformatie, het in de Slachtofferinformatiesystematiek (Veiligheidsberaad, 2011) beschreven ketenproces. Zie ook referenties Bevolkingszorg en GHOR.

¹⁷² Dit kunnen reguliere onderdelen zijn voor informatiemanagement, dan wel een daartoe in te richten backoffice.

resources.

- > Binnen de taakorganisatie is alleen sprake van functionarissen wier aanwezigheid binnen dat onderdeel in verband met de omstandigheden van belang is, en elke medewerker weet wie zijn direct leidinggevende is.
- > Door of namens het daartoe bevoegde gezag zijn criteria vastgesteld ten behoeve van (de)alarmering¹⁷³ van bepaalde functies binnen de taakorganisatie.

5.9 Referenties taakorganisatie ondersteuning

Functie

Het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten die zijn gericht op het tijdig, op de juiste plaats en in de juiste vorm leveren van de juiste personele en facilitaire¹⁷⁴ voorzieningen aan de juiste afnemers, de daarmee samenhangende registratie, en het continueren van die activiteiten over een bepaalde periode.

Vorm (functiestructuur¹⁷⁵)

- > Hoofd Ondersteuning.
- > Medewerkers ten behoeve van het plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van activiteiten op het terrein van:
 - > Intake Resource management¹⁷⁶, ten behoeve van:
 - taakorganisatie Mobiliteit
 - taakorganisatie Ordehandhaving
 - taakorganisatie Bewaken & Beveiligen
 - taakorganisatie Opsporing
 - taakorganisatie Interventie
 - taakorganisatie Informatie
 - verwanteninformatie.¹⁷⁷
- > Backoffice(s) Resource management¹⁷⁸
- > Coördinatie verbindingen¹⁷⁹
- > Coördinatie (preparatie) nafase¹⁸⁰
- > Registratie/Verslaglegging.

173 Daartoe zijn zogenoemde resourcepools ingericht. Dit kunnen zowel regionale of landelijke pools zijn. Voorwaarde is dat bereikbare en beschikbare functionarissen binnen die pools zijn aangewezen door het daartoe bevoegde gezag, op basis van eerder of via (aanvullend) opleiden en oefenen verkregen kennis. De inzet vanuit pools vindt plaats op basis van vast te stellen regionale procedures voor op- en afschaling van (functies binnen) organieke onderdelen van de regionale crisisorganisatie, conform de filosofie van het knoppenmodel.

174 Huisvesting, Middelen & Services en ICT. Resource management heeft betrekking op componenten die ook wel geduid worden met PIOFACH.

175 De feitelijke bemensing van de in de opsomming weergegeven functies hangt af van de te behalen prestaties op het terrein van resource management.

176 Aannemen van verzoeken voor het tijdig en in de juiste vorm voorzien in personele en facilitaire voorzieningen (c.q. PIOFACH-functies).

177 Element van het netwerk op het terrein van de slachtofferinformatiesystematiek (SIS). Zie voor de context, functie en vorm van informatiecoördinatie ten behoeve van verwanteninformatie, het in de Slachtofferinformatiesystematiek (Veiligheidsberaad, 2011) beschreven ketenproces. Zie ook referenties Bevolkingszorg en GHOR.

178 Dit kunnen reguliere onderdelen zijn voor informatiemanagement, dan wel een daartoe in te richten backoffice.

179 Onder andere de verbindingsofficier conform aanbevelingen uit diverse evaluaties over het beheer en gebruik van het C2000-systeem bij (grootschalige) incidentbestrijding.

180 Denk daarbij o.a. aan (het voorbereiden van) de nazorg van personeel, evalueren en verantwoorden en verbetermanagement. Zie ook de referenties van de taakorganisatie preparatie nafase binnen de sectie Bevolkingszorg.

- > Functionarissen wier aanwezigheid binnen de taakorganisatie in verband met de omstandigheden van belang is.

Relatie met hoofdstructuur

- > Binnen de structuur van de sectie is altijd sprake van de taakorganisatie ondersteuning en het hoofd daarvan neemt deel aan de besluitvormingsprocessen binnen de sectie en adviseert de AC ten behoeve van diens rol binnen het ROT.
- > De taakorganisatie ondersteuning is element van het netwerk voor resourcemanagement binnen de regionale crisisorganisatie en onderhoudt daartoe een functionele relatie met de sectie resourcemanagement binnen het ROT.

Basisvereisten (Pro-Act)

- > Het Deelplan Politiezorg beschrijft de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de taakorganisatie, mede gelet op de in het Regionaal Beleidsplan beschreven prestatie-eisen, en de daarvoor bereikbare en beschikbare personele en facilitaire resources.
- > Binnen de taakorganisatie is alleen sprake van functionarissen wier aanwezigheid binnen dat onderdeel in verband met de omstandigheden van belang is, en elke medewerker weet wie zijn direct leidinggevende is.
- > Door of namens het daartoe bevoegde gezag zijn criteria vastgesteld ten behoeve van (de)alarmering¹⁸¹ van bepaalde functies binnen de taakorganisatie.

¹⁸¹ Daartoe zijn zogenoemde resourcepools ingericht. Dit kunnen zowel regionale of landelijke pools zijn. Voorwaarde is dat bereikbare en beschikbare functionarissen binnen die pools zijn aangewezen door het daartoe bevoegde gezag, op basis van eerder of via (aanvullend) opleiden en oefenen verkregen kennis. De inzet vanuit pools vindt plaats op basis van vast te stellen regionale procedures voor op- en afschaling van (functies binnen) organieke onderdelen van de regionale crisisorganisatie, conform de filosofie van het knoppenmodel.

Addendum

Gewenste ontwikkelingen

Wet- en regelgeving

Het behoeft geen betoog dat de wet- en regelgeving op het terrein van rampenbestrijding en crisisbeheersing incongruent is. Door de wetgever zijn diverse initiatieven genomen om die incongruentie weg te nemen. Dit referentiekader beoogt daaraan bij te dragen.

Ketenprocessen

Ook duidelijk is dat bepaalde processen niet kolomspecifiek zijn en niet uitgewerkt kunnen worden in deel II van dit referentiekader. Hieronder worden kort en bondig een aantal van die ketenprocessen beschreven, die naar het oordeel van het projectteam belangrijke ontwikkelperspectieven zijn voor het verder versterken van (boven)lokaal crisismanagement.

Crisiscommunicatie

Het proces Crisiscommunicatie blijkt, zeker met de sterke opkomst van het gebruik van social media in de afgelopen vijf tot tien jaar, een zeer belangrijk instrument te zijn als het gaat om impact-beheersing. Crisiscommunicatie is “het – ten tijde van een (dreigende) ramp of crisis door of namens het algemeen en functioneel bestuur – verschaffen van informatie aan de bevolking over de oorsprong, omvang en de gevolgen van een ramp of crisis inclusief de door de bevolking daarbij te volgen gedragslijn”. Dit laatste wordt ook wel aangeduid als handelingsperspectief, en dient een vast deel van de inhoud van boodschappen van het bevoegd gezag op website, Twitter, NL-alert, et cetera te vormen. Het ‘denken’ dient daarbij van buiten naar binnen gericht te zijn. In vele incident-evaluaties komen rond het proces Crisiscommunicatie-verbetervoorstellen naar voren. Het is evident dat het een belangrijk instrument is om te komen tot het reduceren van de “verstoring van het dagelijkse leven” en de sociaal psychologische impact. Crisiscommunicatie kan dan ook gedefinieerd worden als een vijfde basisvereiste in relatie tot rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Binnen de rijks-crisisstructuur is Crisiscommunicatie belegd bij het Nationaal Crisis Centrum (NCC), of het daartoe op te schalen Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie (NKC). Binnen de regionale crisisstructuur is Crisiscommunicatie-element van de Bevolkingszorg: de taakorganisatie Crisiscommunicatie.

Die taakorganisatie Crisiscommunicatie kent naast een landelijk ontwikkelde structuur competentieprofielen (project GROOT(ER), thans in beheer bij het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV)) die multidisciplinair zijn afgestemd en breed worden gehanteerd. Crisiscommunicatie op regionaal niveau wordt thans (zelfstandig) vormgegeven door vakinhoudelijk, zwaardere getrainde specialisten. De taakorganisatie staat organisatorisch formeel onder leiding van een AC-Bevolkingszorg (onder andere bemensing), en zij stemmen de inhoud van de boodschap vanuit de multidisciplinaire crisisteams af met de

crisisteamleider cf. de heersende werkstructuur/GRIP-opstapeling.

Rondom het proces Crisiscommunicatie doen er zich verschillende ontwikkelingen voor en wordt aandacht gevraagd voor een drietal aandachtspunten.

- > Van groot belang voor de burger is eenduidigheid van de communicatie-boodschap, ongeacht welke instantie het bericht uitzendt. Dat vergt dat Crisiscommunicatie steeds meer als een ketenproces wordt ingericht en direct betrokken partijen gecoördineerd binnen één specifieke identiteit vorm en inhoud geven aan Crisiscommunicatie op lokaal/regionaal/landelijk niveau ten tijde van een (dreigende) ramp of crisis. Met direct betrokkenen partijen wordt gedoeld op de algemene en functionele keten, betrokken partners als waterschappen, onderzoeksinstituten, NGO's als het Nederlandse Rode Kruis, et cetera.
- > In vrijwel alle regio's is ten behoeve van de taken rond Crisiscommunicatie ondertussen sprake van een regionaal piketteam op de sleutelfuncties in een taakorganisatie Crisiscommunicatie. Was in het verleden de inzet van het team sterk gekoppeld aan het opschalingsniveau, de (beheersing van de) impact van een incident heeft daar niet per definitie een directe relatie mee. Mede gezien het gewenste vakinhoudelijk specialisme verdient het aanbeveling om Crisiscommunicatie, en daarmee de inzet van een regionale piketteam Crisiscommunicatie, flexibel te maken en af te stemmen op de benodigde zorg rond impact-beheersing, in plaats van rond het opschalingsniveau.
- > Een piketteam Crisiscommunicatie, bestaande uit een aantal sleutelfunctionarissen, voorziet in een beperkt deel in de bemensing van het totale team Crisiscommunicatie dat in relatie met de (dreigende) ramp of incident nodig kan zijn. Het team vormt als het ware een start bemensing voor de taakorganisatie, en dient aangevuld te worden met meer functionarissen voor diverse taken (onder andere inbreng lokale kennis, rampenzender, coördinatie landelijk/interregionaal niveau, et cetera). Situationeel gezien kan dit best om veel medewerkers gaan; veel meer medewerkers dan vanuit de organisatie Veiligheidsregio geleverd kunnen worden.

Er moet dus sprake zijn van een flexibel inzetbaar/oproepbare schil van medewerkers die in de dagelijkse praktijk (elders) andere structurele werkzaamheden uitvoert en in geval van een incident – in aanvulling op het regionale piketteam crisiscommunicatie – direct inzetbaar is. Dit gegeven leidt tot een *organisatorische uitdaging*: hoe kan binnen financiële kaders en vanuit verschillende eenheden een team Crisiscommunicatie worden georganiseerd dat – situatieafhankelijk – snel kan opschalen? Veelal zal het om de flexibele inzet van functionarissen van gemeentelijke organisaties (betrokkenheid bestuurder, inzet nafase) gaan, maar ook bijvoorbeeld waterschappen en/of Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD) zouden daarbij betrokken kunnen worden.

Evacuatie

Evacuatie heeft betrekking op het vervoer, de opvang, de verzorging en de huisvesting van evacuees, en de met die activiteiten samenhangende registratie. De evacuatie kan plaatsvinden op last van de burgemeester c.q. voorzitter veiligheidsregio op basis van diens noodbevoegdheden, of op basis van de Wet verplaatsing bevolking. Evacuaties vinden niet alleen plaats op initiatief van het daartoe bevoegde (de)centrale gezag; er kan ook sprake zijn van spontane evacuaties, waaronder begrepen vluchtelingen uit bedreigde gebieden buiten Nederland. Binnen de regionale crisisorganisatie is de kleinschalige evacuatie belegd

binnen de sectie Bevolkingszorg. Op basis van het rapport *Bevolkingszorg op orde* prepareert de taakorganisatie publieke zorg binnen die sectie zich op maximaal 250 evacuees/ontheemden. Bij een hoger aantal wordt uitgegaan van improvisatiekracht.

Er kunnen zich scenario's voordoen waarbij sprake is van grootschalige evacuatie onder nationale regie. Te denken valt aan de in de nationale risicobeoordeling geschetste 'ernstigst denkbare overstroming (EDO)' en 'doorbraak dijkkring 14' of een grote toestroom van vluchtelingen uit bedreigde gebieden buiten Nederland. Een wenkend perspectief is dan ook het inrichten van grootschalige evacuatie ten tijde van een (dreigende) ramp of crisis onder (de)centrale regie, conform de Wet verplaatsing bevolking. De direct betrokken partijen stellen resources ter beschikking om binnen één specifieke entiteit vorm en inhoud te geven daaraan.

Netcentrisch werken

De kern van rampenbestrijding/crisisbeheersing is besluitvorming. Daarbij dient de overheid – gelet op het zorgvuldigheidsbeginsel (Algemene wet bestuursrecht) – bij de voorbereiding op een besluit tot (in)actie de nodige kennis te vergaren omtrent relevante feiten en gegevens en af te wegen belangen. Beschouwd vanuit crisismanagement gaat het daarbij om het identificeren en analyseren van dan beschikbare feiten en gegevens over de gebeurtenis, oorzaak, gevolgen, maatregelen en effecten daarvan, conform §4 van het Besluit veiligheidsregio's. De aan die informatie gegeven betekenis (oordeelsvorming) vormt input voor kennisgestuurde besluitvorming.

Binnen de crisisorganisatie is sprake van functies/rollen voor het versterken van die zogenoemde netcentrische werkwijze: Informatiemanagers, Informatiecoördinatoren en Hoofden Informatie. Daarmee zijn weliswaar functionele koppelvlakken (frontoffice) gerealiseerd, maar is geen sprake van het binnen één entiteit (backoffice) daadwerkelijk vorm en inhoud geven aan het (keten georiënteerd) identificeren en analyseren van context- en taakrelevante feiten en gegevens; de transitie van data naar informatie. De ontwikkeling van een zogenoemd Veiligheids-Informatie-Knooppunt (VIK) binnen enkele veiligheidsregio's is in dat perspectief interessant. Ook bij de voorbereiding op dreigende rampen/crises of andere risicovolle situaties kan een dergelijke entiteit van toegevoegde waarde zijn, onafhankelijk van de opschaling van andere onderdelen van de hoofdstructuur.

Aandachtspunten

(Zelf)redzaamheid en de crisisorganisatie

Menig incident laat zien dat het merendeel van de betrokkenen rationeel en handelend optreedt en dat er initiatieven door al dan niet georganiseerde burgers, bedrijven en vrijwilligersorganisaties worden ontplooit. In vele gevallen vindt de eerste hulpverlening vanuit de omgeving plaats, nog voor de hulpverleningsdiensten gearriveerd zijn. De afgelopen jaren is er veel discussie geweest en de komende jaren zal er veel discussie zijn over zelfredzaamheid, burgerparticipatie, verantwoordelijkheid van bevolking en bedrijven en de aansluiting van deze begrippen op de systematiek van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Daarnaast wordt vanuit georganiseerde vrijwilligersorganisaties gewerkt aan oproepbare teams vanuit de bevolking, voor ondersteuning van de

hulpverleningsdiensten tijdens de crisisbeheersing of bijvoorbeeld opruimwerkzaamheden in de nafase. Hierbij kan gedacht worden aan het landelijke Ready2Help of de website ikbenveilig.nl vanuit het Nederlandse Rode Kruis, lokale vrijwilligersorganisaties et cetera.

Voorafgaand aan een volgende actualisatie van het referentiekader regionaal crisisplan zou er gekeken kunnen worden, hoe de meerwaarde van deze inzet kan worden versterkt en op welke wijze aansluiting op en/of aansturing vanuit de crisisstructuur gewenst is. In het buitenland zijn er voorbeelden van een AC-burgerinitiatieven, een OvD (zelf)redzaamheid en burgerteam omgevingsanalisten te vinden. Met een ander perspectief zou er ook vanuit resourcemanagement gekeken kunnen worden naar het gebruikmaken van capaciteiten van maatschappelijke organisaties of bedrijven. Een belangrijke vervolgstap is dat er multidisciplinair gekeken gaat worden naar de borging van deze begrippen binnen de crisisorganisatie.

Bovenregionale operationele besluitvorming

Binnen één van de projecten hangende onder de strategische agenda van het Veiligheidsberaad wordt momenteel gesproken over bovenregionale operationele besluitvorming. Hierbij wordt gekeken op welke wijze bestuurlijke en operationele teams kunnen samenwerken bij regiogrensoverschrijdende incidenten. Bij een volgende actualisatie zou gekeken moeten worden wat de resultaten van dit project zijn en in hoeverre aanpassing en/of aanvulling van een referentiekader regionaal crisisplan gewenst is om de implementatie van het gedachtengoed te ondersteunen.

Aansluiting tussen crisisorganisaties en de Regionale Uitvoeringsdiensten

Bij vele incidenten vormt de zorg voor de gevolgen voor de fysieke omgeving (lucht-, (grond)water- en bodembeheer) een belangrijk aandachtspunt. Niet zelden zijn immers daaraan ook de gevolgen op de gezondheid van mens en dier gekoppeld. Op landelijk niveau is er door het Rijk, provincies en gemeenten afgesproken Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD) op te richten om de taken van vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van milieu efficiënter en doelmatiger uit te voeren. Met de landelijke invoering van de zogenaamde RUD is er naast de veiligheidsregio ook een 'verlengd bestuur' (gemeenten, provincie) voor milieuzaken ingesteld. Vele (operationele) taken die in de crisisorganisatie onder regie van de gemeenten (taakorganisatie omgevingszorg) worden uitgevoerd, vinden plaats door de RUD. Bij een volgende actualisatie verdient het aanbeveling om na te gaan in hoeverre aanpassing en/of aanvulling van een referentiekader regionaal crisisplan gewenst is om de inzet van kennis en ervaring bij de crisisbestrijding van diensten als een RUD te versterken.

Tot slot

Het operationaliseren van de hierboven beschreven ketenprocessen gaat de actualisatie van het referentiekader te boven en vereist een opdracht vanuit het algemeen bestuur. Dat geldt ook voor het actualiseren van hulpmiddelen bij planvorming, zoals het Model crisisplan veiligheidsregio X en de animatie over de werking van het Multidisciplinaire knoppenmodel.

Literatuurlijst

Boogers, M., Brandsen T., & Tops, P.W. (2003). *Rampen, regels, richtlijnen. De status van informele regelgeving op het gebied van rampenbestrijding*. Tilburg: Tilburg Universiteit.

Brainich, E., Muller, E., & Rogier, L. (2015). *Openbare Orde en Veiligheid, tekst en commentaar*. Deventer: WoltersKluwer.

Commissie Bevolkingszorg op orde (2014). *Bevolkingszorg op orde, versie 2.0*. Arnhem: Veiligheidsberaad.

Commissie Hoekstra (2013). *Evaluatiecommissie Wet veiligheidsregio's en het stelsel van Rampenbestrijding en Crisisbeheersing*. Den Haag: NCTV.

Duin, M. van, & Wijkhuis, V. (2015). *Flexibilisering GRIP*. Arnhem: IFV.

Hijum, H. van & Johannink, R. (2016). *Landschap van crisisbeheersing, crisismanagement met gogme* [verwacht juni, 2017].

Instituut Fysieke Veiligheid (2014). *Referentiekader netcentrische crisisbeheersing*. Arnhem: IFV.

Instituut Fysieke Veiligheid (2015). *Bestuurlijke Netwerkkarten Crisisbeheersing, zesde druk*. Arnhem: IFV.

Ministerie van Defensie (2012). *Joint Doctrine 5 Commandovoering*. Den Haag: Ministerie van Defensie.

Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (2013). *Werken met scenario's, risicobeoordeling en capaciteiten binnen de Strategie Nationale Veiligheid*. Den Haag: Ministerie van Veiligheid en Justitie.

Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (2013, conceptversie). *Kader Grootchalige Evacuatie* [voorheen Strategie grootchalige evacuatie]. Den Haag: Ministerie van Veiligheid en Justitie.

Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (2016). *Nationaal handboek crisisbesluitvorming*. Den Haag: Ministerie van Veiligheid en Justitie.

Nieuwenhuis, M. (2010). *Art of Management. Strategie en structuur*.

Projectteam MBP (2009). *Model Beleidsplan*.

Projectteam RK-RCP (2009). *Referentiekader regionaal crisisplan*.

Projectteam HRR (2009). *Handreiking regionaal risicoprofiel*.

US Department of Homeland Security (2016). *Incident Command System*.

Veiligheidsberaad (2011). *Slachtofferinformatiesystematiek*. Arnhem: IFV.

Veiligheidsberaad, Brandweer Nederland & GGD GHOR Nederland (2014). *Veiligheidsregio Referentie Architectuur*. Arnhem: IFV.

Werkplaats resource management (2013). *Crisisplan Veiligheidsregio 'X', deel II multidisciplinair resource management proces*.

Daarnaast zijn diverse documenten van werkplaatsen binnen het landelijk platform regionaal Crisisplan geraadpleegd.

Bijlage I Begrippenlijst

De hieronder weergegeven begripsomschrijvingen zijn ontleend aan diverse bronnen (zie literatuurlijst).

Begrip	Omschrijving
Crisisorganisatie	De organisatievorm waarbinnen de direct betrokken bestuurlijke en operationele partijen – ten tijde van een (dreigende) ramp/crisis – inhoud geven aan kennisgestuurde besluitvorming.
Vitale belangen van de samenleving	Juridisch perspectief (staatsnoodrecht): > Internationale rechtsorde > Nationale rechtsorde (waaronder openbare orde) > Openbare veiligheid > Economische veiligheid. Beleidsperspectief (o.a. ten behoeve van impactbeoordeling): > Territoriale veiligheid > Fysieke veiligheid > Ecologische veiligheid > Economische veiligheid > Sociale en politieke stabiliteit.
Vitale sectoren	Energie Telecommunicatie/ICT Drinkwater Voedsel Gezondheid Financieel Keren en beheren oppervlaktewater Openbare orde en veiligheid Rechtsorde

Begrip	Omschrijving
	Openbaar bestuur Transport Chemische en nucleaire industrie.
Crisis (in juridische zin)	De kwalificatie van een gebeurtenis als crisis staat – in juridische zin – los van de feiten ('ernstige' gebeurtenis). Het is een bestuurlijke kwalificatie met het oog op besluitvorming. Voor overheidsgezag betekent dit het toepassen van noodbevoegdheden. Die kwalificatie wordt begrensd door twee beginselen: > Proportionaliteit: er is sprake van een (dreigende) aantasting van een of meer vitale belangen (c.q. sectoren) van de samenleving. > Subsidiariteit: reguliere bevoegdheden/structuren worden niet afdoende geacht voor het voorkomen, beheersen of herstellen van die (dreigende) aantasting.
Ramp (in juridische zin)	De crisis die betrekking heeft op de (dreigende) aantasting van het vitale belang openbare veiligheid en waarbij normale bevoegdheden in verband met de gecoördineerde inzet van diensten en organisaties van andere disciplines ontoereikend zijn. Een ramp is in die zin altijd een crisis, maar een crisis is niet altijd een ramp.
Bovenlokale ramp/crisis	Bij een ramp/crisis – lees: (dreigende) aantasting van de openbare orde en openbare veiligheid – van 'meer dan plaatselijke betekenis' kunnen maatregelen/voorzieningen, naar het oordeel van de Voorzitter van de veiligheidsregio, niet langer op grond van een afweging van de omstandigheden in elk van de betrokken gemeenten genomen worden. Maatregelen en voorzieningen moeten immers worden genomen op grond van een beoordeling van de omstandigheden in het hele getroffen gebied, zonder acht te slaan op de toevallige omstandigheid dat dit gebied wordt doorsneden door gemeentegrenzen. Mocht de voorzitter van de veiligheidsregio menen dat het bijeenroepen van een RBT niet nodig is, terwijl de commissaris van de koning c.q. minister van Justitie en Veiligheid wel van mening is dat die regionale opschaling nodig is, dan kan daartoe een aanwijzing worden gegeven aan de voorzitter.
Algemene keten	Gezag/Bestuur op de beleidsterreinen openbare veiligheid en openbare orde

Begrip	Omschrijving
Openbare orde en veiligheid	> Openbare orde: integriteit van de (semi)publieke ruimte overeenkomstig haar bestemming naar tijd en plaats. > Openbare veiligheid: fysieke integriteit van personen en zaken (waaronder levende have) en het milieu.
Functionele ketens	Gezag/bestuur/beheer op beleidsterreinen zoals infectieziektebestrijding, justitie, terrorisme, schaarste algemeen, drinkwater en voedsel, energie, transport, financiën, telecommunicatie en media, onderwijs en cultureel erfgoed.
Bestuurlijke leiding	Bestuurlijke leiding kan plaatsvinden op lokaal, regionaal, bovenregionaal, nationaal en internationaal niveau. Zie bestuurlijke netwerkkaarten. > De burgemeester heeft de bestuurlijke leiding binnen zijn gemeente op de beleidsterreinen openbare orde en openbare veiligheid. > De voorzitter veiligheidsregio heeft de bestuurlijke leiding op de beleidsterreinen openbare orde en openbare veiligheid zodra hij/zij daartoe een RBT bijeenroept. > Gezagsdragers binnen de functionele ketens hebben de (gedeconcentreerde) bestuurlijke leiding op hun eigen beleidsterreinen. Te denken valt aan de hoofdofficier van justitie, voorzitter waterschap en zogenoemde rijksheren. > De algemene keten kan onder centraal gezag belast zijn met de uitvoering, bijvoorbeeld bij de bestrijding van bepaalde infectieziekten, onder het gezag van de minister van VWS. > De commissaris van de koning c.q. minister kunnen algemene of bijzondere aanwijzingen geven aan de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio. Die aanwijzingsbevoegdheden zijn gebaseerd op proportionaliteit en subsidiariteit. Voor bepaalde aanwijzingen gelden specifieke vormvereisten (Koninklijk Besluit). > Op basis van een daartoe geslagen Koninklijk Besluit kan de minister de bestuurlijke leiding binnen de algemene keten geheel of gedeeltelijk aan zich trekken of een andere autoriteit daarmee belasten.
Bestuurlijke coördinatie	Afstemming binnen of tussen de algemene en/of functionele ketens, zonder daarbij te treden in elkaars functionele, juridische of geografische bevoegdheden. Zowel het GBT als RBT kennen

Begrip	Omschrijving
	elementen van bestuurlijke leiding (gezag op bepaald beleidsterrein) en bestuurlijke coördinatie.
Algemene operationele leiding	Algemene operationele leiding doorbreekt normale verhoudingen tussen de burgemeester c.q. voorzitter veiligheidsregio en operationele diensten. Het is geen zelfstandige bevoegdheid: de algemene operationele leiding door een daartoe aan te wijzen ROL wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de direct betrokken burgemeester(s) óf Voorzitter veiligheidsregio en binnen de door dat gezag gestelde grenzen. De burgemeester kan een ROL aanwijzen, de voorzitter moet een ROL aanwijzen. In beginsel is de ROL 'ontkleurd', maar kan ook 'gekleurd' zijn. Bijvoorbeeld bij crises op het terrein van de volksgezondheid: een ROL uit de 'witte kolom'. Of bij crises op het terrein van de nationale rechtsorde (waaronder openbare orde): een ROL van de politie.
Operationele leiding	De hoogst leidinggevende binnen een operationele discipline: een door het daartoe bevoegde gezag aan te wijzen AC. Operationele leiding over een operationele dienst vindt bij opschaling naar een ROT plaats onder de paraplu van de algemene operationele leiding. Dat de betrokken AC-en van een operationele dienst daarbij hun eigen verantwoordelijkheden hebben en houden doet aan dat uitgangspunt niet af.
Operationele coördinatie	Meerhoofdige operationele leiding waarbij de betrokken operationeel leidinggevendenden niet treden in elkaars functionele, juridische en geografische bevoegdheden. Vormen van operationele coördinatie zijn een operationeel team ¹⁸² , zoals de Officieren van Dienst binnen een Commando Plaats Incident (CoPI). De leider CoPI heeft (juridisch gezien ¹⁸³) niet de operationele leiding; hij/zij geeft leiding aan het beeld-, oordeel- en besluitvormingsproces op de plaats van het incident en daarbij benodigde ondersteuning.
Span of control	Het aantal medewerkers waaraan leiding wordt gegeven. Dit is van vele factoren afhankelijk,

182 Denk ook aan de SGB0+-structuur in dat verband. Operationeel leidinggevendenden van andere diensten worden door de AC-politie uitgenodigd om deel te nemen aan de vergadering binnen de Staf Grootchalig en Bijzonder Politieoptreden. Zie referenties Politiezorg voor de samenstelling van die staf(sectie).

183 Die operationele leiding kan wel geregeld worden binnen het door het bestuur van de veiligheidsregio vast te stellen beleidsplan (als wetsinterpretatie) en dus crisisplan.

Begrip	Omschrijving
	zoals de beschikbare resources, de aard en omvang van werkzaamheden, de omvang en complexiteit van het gebied en de mate van decentralisatie in leiding & coördinatie. Als de situatie voortdurend en snel verandert zal een leidinggevende minder elementen direct kunnen aansturen. Uitgangspunt binnen het referentiekader is dat – voor wat betreft de operationele leiding – het strategisch en tactisch niveau minimaal drie en maximaal zeven medewerkers direct aansturen. Op operationeel niveau kan sprake zijn van een hoger aantal medewerkers. ¹⁸⁴
Intelligence	> Het werkproces dat bestaat uit een reeks van drie processtappen: identificeren, analyseren en beoordelen van feiten en gegevens over: - gevaren/dreigingen (risico-intelligence) - interventiecapaciteit (actie-intelligence) - (latente) systeemfouten (verbeter-intelligence). > Intelligence is randvoorwaardelijk voor kennisgestuurd¹⁸⁵ incident- c.q. verbetermanagement tegen de achtergrond van het zorgvuldigheidsbeginsel. Zie ook §4 van het Besluit Veiligheidsregio's.
Gevaar/Dreiging	Gevaar verwijst naar niet intentioneel handelen. Dreiging verwijst naar intentioneel/boosaardig handelen.
Interventiecapaciteit	Resources voor het in de juiste tijd, in de juiste omgeving en in de juiste vorm voorkomen, beheersen of herstellen van een (dreigende) aantasting van de veiligheid, en het continueren daarvan over een bepaalde periode.
Resources	(De combinatie van) mensen, middelen en methoden.
Systeemfout	In de bedrijfsvoering besloten fouten die onder bepaalde condities kunnen leiden tot actieve fouten c.q. ondermaatse prestaties. Te denken valt aan middelen, OTO, strijdige belangen. Zie www.tripodsolutions.nl .
Incidentmanagement	Het op basis van risico- en actie-intelligence kennisgestuurd beleid bepalen, aanpak bepalen, werk verdelen en werk uitvoeren.

¹⁸⁴ Binnen Defensie wordt een andere hiërarchische indeling gebruikt in operationele leiding: strategisch, operationeel en tactisch.

¹⁸⁵ Zie ook de bekende Basisvereisten crisismanagement.

Begrip	Omschrijving
Verbetermanagement	Het op basis van verbeter-intelligence kennisgestuurd het verbeterbeleid bepalen, verbeteraanpak bepalen, verbeterwerk verdelen en verbeterwerk uitvoeren.
Ketenproces	Resources die door verschillende organisaties aan elkaar worden geleverd met het doel om via een bestaande of daartoe in te richten entiteit bepaalde (elementen van) bedrijfsprocessen uit te voeren, gericht op het leveren van een bepaald product/dienst aan een bepaalde klant.
Bedrijfsproces	Reeks werkprocessen die bijdragen aan een bepaald bedrijfsresultaat.
Werkproces	Reeks processtappen die bijdragen aan het behalen van een bepaald resultaat binnen een bepaald bedrijfsproces.
Processtap	Reeks handelingen die bijdraagt aan het behalen van een bepaald resultaat binnen een bepaald werkproces.
Handeling	Laagste procesniveau dat bijdraagt aan het behalen van een bepaald resultaat binnen een bepaalde processtap.
Processtructuur	Een schematische weergave van besturende, primaire, secundaire en verbeterprocessen in hun onderlinge samenhang.
Organisatiestructuur	> Organieke structuur: - Een schematische weergave van organieke entiteiten binnen een organisatie: organogram c.q. de 'hark'. > Functiestructuur: - Plaats binnen (een bepaald organiek onderdeel van) de organisatie - Functienaam - Werkzaamheden (in casu procesrollen) - Vereiste kennis voor die werkzaamheden.¹⁸⁶ > Personele structuur: - Vaste of flexibel samengestelde resourcepools (persoon/groep) voor het bemensen van bepaalde functies/teams binnen een of meerdere onderdelen van de organisatie. Die resourcepools kunnen lokaal, regionaal of

¹⁸⁶ Weggeman: kennis is het product van informatie x ervaring x vaardigheden x gedrag [I.EVA].

Begrip	Omschrijving
	(inter)nationaal zijn ingericht.
Organisatiecomponenten	> Over het algemeen kunnen de volgende componenten binnen een organisatie worden onderscheiden (COPAFIJTH): > Communicatievoorzieningen > Organisatorische voorzieningen > Personele voorzieningen > Administratieve voorzieningen > Facilitaire voorzieningen (materiaal/materieel) > Informatie- en communicatietechnologie (ICT) > Juridische voorzieningen > Technologische voorzieningen > Huisvestingsvoorzieningen.